

LANDSVERORDENING tot wijziging van de Landsverordening voorkoming en bestrijding witwassen en terrorismefinanciering (AB 2011 no. 28), het Wetboek van Strafrecht van Aruba (AB 2012 no. 24), de Sanctieverordening 2006 (AB 2007 no. 24), de Landsverordening meldplicht in- en uitvoer contant geld (AB 2000 no. 27), de Landsverordening vrije zones 2000 (AB 2000 no. 28), de Landsverordening toezicht kredietwezen (AB 1998 no. 16), de Landsverordening toezicht effectenverkeer (AB 2016 no. 53) en de Aanbestedingsverordening (AB 2019 no. 39) (algehele herziening AML/CFT-wetgeving)

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemene toelichting

§ 1. Inleiding

Op 1 juni 2011 trad de Landsverordening voorkoming en bestrijding witwassen en terrorismefinanciering (AB 2011 no. 28; hierna LWTF te noemen) inwerking, tezamen met de Invoeringsverordening Landsverordening voorkoming en bestrijding witwassen en terrorismefinanciering (AB 2011 no. 29) en het Landsbesluit regeling geldelijke overmakingen (AB 2011 no. 30). Met de LWTF werden de Landsverordening identificatie bij dienstverlening (AB 1995 no. 86) en de Landsverordening meldplicht ongebruikelijke transacties (AB 1996 no. 85) vervangen. De LWTF stelt regels ten aanzien van het door financiële dienstverleners en bepaalde niet-financiële ondernemingen en beroepsgroepen niet-financiële dienstverleners, (de laatste ook wel aangeduid als *designated non-financial businesses and professions* of "DNFBPs") te verrichten cliëntenonderzoek, de melding door deze dienstverleners van ongebruikelijke transacties aan het meldpunt ongebruikelijke transacties en daarmee samenhangende verplichtingen.

Een directe aanleiding voor de totstandkoming van de LWTF was de evaluatie van het zogenaamde AML/CFT systeem van Aruba door de Financial Action Task Force (hierna: FATF te noemen) in de periode van eind september 2008 tot medio oktober 2009. Dit resulteerde in een Mutual Evaluation Report (hierna: MER te noemen) dat tijdens de plenaire FATF-vergadering van 16 oktober 2009 werd vastgesteld. In de MER werden belangrijke tekortkomingen geconstateerd in het AML/CFT systeem van Aruba, waaronder de (wettelijke) maatregelen ter voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering.

De FATF is een internationale organisatie, waarvan Aruba via het Koninkrijk der Nederlanden lid is. De FATF heeft als doel de ontwikkeling en bevordering van instrumenten voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering en andere daarmee verband houdende bedreigingen van het internationale financiële systeem. Daartoe heeft de FATF-aanbevelingen opgesteld die gelden als de internationale norm bij uitstek voor de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering en, sinds februari 2012, de bestrijding van de financiering van proliferatie.

Aruba is tevens lid van de Caribbean Financial Action Task Force (hierna: CFATF te noemen), één van de negen zogenaamde *FATF Style Regional Bodies*. Aruba is als lid van de CFATF verplicht om de FATF-aanbevelingen te implementeren in onder meer haar wet- en regelgeving. Een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden van de FATF en de CFATF wordt gevormd door de periodieke evaluaties van de AML/CFT-systemen van landen en jurisdicties. In een evaluatie wordt het AML/CFT-systeem van het desbetreffende land diepgaand getoetst aan de FATF-aanbevelingen. Daarbij wordt tevens gebruik gemaakt van de zogenaamde *Methodology for Assessing Compliance with the FATF Recommendations and the Effectiveness of AML/CFT systems* (hierna: FATF-methodologie te noemen).

Ten tijde van de laatste evaluatie van het AML/CFT systeem van Aruba golden de zogenaamde 40 + 9 FATF-aanbevelingen. In 2012 zijn die FATF-aanbevelingen ingrijpend herzien en teruggebracht tot 40 aanbevelingen. Deze FATF-aanbevelingen en FATF-methodologie vormen de basis voor de volgende evaluatie van Aruba, die in 2020 is aangevangen en die in de tweede helft van 2021 zal uitmonden in een on-site-bezoek van het evaluatieteam.

Enkele belangrijke veranderingen van de gewijzigde FATF-aanbevelingen zijn:

- meer internationale samenwerking ter bestrijding van misbruik van de internationale financiële sector;
- belastingmisdrijven dienen als gronddelict voor witwassen te zijn erkend;
- nieuwe standaarden tegen de financiering van massavernietigingswapens;
- strengere eisen voor politiek prominente personen in de strijd tegen corruptie;
- strengere eisen voor transparantie bij rechtspersonen en bij vormen van grensoverschrijdend betalingsverkeer (UBO);
- risico gebaseerde benadering (Risk Based Approach), risicoanalyses maken op het terrein van witwassen en terrorismefinanciering teneinde het beleid meer op het geïdentificeerde risico af te stemmen.

§ 2. Het ontwerp in hoofdlijnen

Met het oog op de herziening van de FATF-aanbevelingen, en de sinds de inwerking-treding van de LWTF opgedane ervaringen en de toekomstige evaluatie door de CFATF, is het van essentieel belang om de Landsverordening voorkoming en bestrijding witwassen en terrorismefinanciering te herzien door aanscherping van de maatregelen ter voorkoming van witwassen, het financieren van terrorisme en de financiering van proliferatie van massavernietigingswapens alsmede tevens enkele benodigde wijzigingen aan te brengen in het Wetboek van Strafrecht van Aruba (AB 2012 no. 24), de Sanctieverordening 2006 (AB 2007 no. 24), de Landsverordening meldplicht in- en uitvoer contant geld (AB 2000 no. 27), de Landsverordening vrije zones 2000 (AB 2000 no. 28), de Landsverordening toezicht kredietwezen (AB 1998 no. 16; hierna: LTK te noemen), de Landsverordening toezicht effectenverkeer (AB 2016 no. 53; hierna: LTE te noemen) en de Aanbestedingsverordening (AB 2019 no. 39).

De wijzigingen in de Sanctieverordening 2006 betreffen onder meer een wijziging van de in artikel 3 opgenomen grondslag om aan alle maatregelen die op grond van internationale sanctieregimes getroffen moeten worden uitvoering te geven. Het huidige artikel 3 van de Sanctieverordening 2006 is beperkt en biedt geen adequate grondslag om ook de implementatie van thans nog niet voorziene sanctieverplichtingen mogelijk te maken. Voorts worden enkele wijzigingen in de Landsverordening meldplicht in- en uitvoer contant geld en de Aanbestedingsverordening (AB 2019 no. 36) voorgesteld, evenals in de LWTF om hiervoor het begrip “meldpunt ongebruikelijke transacties” (MOT) te vervangen door die van “Financial Intelligence Unit Aruba”, (afgekort: FIU-Aruba of FIU). Ook wordt aanscherping van de maatregelen ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme voorgesteld, waarbij in aansluiting met de LWTF ook in de Landsverordening vrije zones 2000 - naast het begrip witwassen - ook terrorismefinanciering en proliferatiefinanciering worden opgenomen. De wijzigingen in de LTK en LTE strekken tot herstel van omissies of betreffen aanpassingen van technische aard.

§ 3. De financiële consequenties van het onderhavige ontwerp

Aan de invoering van het onderhavige ontwerp zijn naar verwachting weinig tot geen kosten verbonden voor het Land, aangezien de Centrale Bank van Aruba (hierna: de Bank te noemen), belast is met de uitvoering van de LWTF. Deze publiekrechtelijke rechtspersoon heeft een eigen budget dat los staat van het Land. Bovendien kunnen de door de Bank gemaakte kosten¹ ter uitvoering van de LWTF geheel of gedeeltelijk

---

¹ Zie artikel 51 van de Landsverordening voorkoming en bestrijding witwassen en terrorismefinanciering (AB 2011 no. 28).

worden doorbelast aan de dienstverleners. De Bank verwacht geen significante meerkosten met betrekking tot de uitvoering van de herziene LWTF, aangezien de herziene LWTF geen wezenlijke wijzigingen brengt in de wijze waarop, en de reikwijdte van, het toezicht dat op de naleving van de LWTF wordt gehouden. Bovendien kunnen de door de Bank gemaakte kosten ter uitvoering van de LWTF geheel of gedeeltelijk worden doorbelast aan de dienstverleners. Zodra de herziene LWTF in werking is getreden zal het Landsbesluit doorberekening toezichtskosten LWTF worden aangepast zodat ook aan de financiële dienstverleners toezichtskosten kunnen worden doorbelast.

Dienstverleners zijn verplicht hun interne bedrijfsvoering zoveel mogelijk in te richten volgens een risico-gebaseerde benadering. De risico-gebaseerde benadering (*Risk Based Approach*)² is niet nieuw, aangezien de verplichting daartoe al geldt ingevolge de vigerende wetgeving. In lijn met FATF-aanbeveling 1 geldt dit praktisch voor alle onderdelen van het voorkomen van witwassen en financieren van terrorisme. Met FATF-aanbeveling 10³ wordt de risico-gebaseerde benadering nader uitgewerkt bij het cliëntenonderzoek. Met het onderhavige ontwerp worden de dienstverleners verplicht om ook de voorkoming en bestrijding van proliferatiefinanciering in de algemene bedrijfsvoering door te voeren in o.a. procedures, maatregelen en de compliance-functie. De risico-gebaseerde benadering die dienstverleners verplicht toepassen houdt in dat zij zelfstandig in moeten schatten welke mogelijke risico's zich bij bepaalde dienstverlening aan bepaalde cliënten kunnen voordoen en dienen deze te verwerken in beleid en op risico-gebaseerde procedures en maatregelen. Voor grote financiële dienstverleners zoals de banken, zal dit naar verwachting geen additionele verzwarende vormen. Voor de kleinere financiële instellingen en aangewezen niet-financiële dienstverleners kan deze verplichting een additionele belasting vormen.

---

² Recommendation 1: Assessing risks and applying a risk-based approach.

³ Recommendation 10: Customer due diligence.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Onderdeel A stelt artikel 1 van de LWTF, dat de definitiebepalingen bevat, opnieuw vast. Aangezien het aantal aanpassingen groot is, is uit praktisch oogpunt ervoor gekozen om het gehele artikel opnieuw vast te stellen. Deze handelwijze wordt overigens ook ten aanzien van diverse andere artikelen van de LWTF gevolgd. In artikel 1, eerste lid, wordt het in ten 2° vermelde begrip van de definitie van het begrip “aangewezen niet-financiële dienstverlener” gewijzigd, waarbij vastgelegd wordt dat onder de beroepsactiviteiten van de accountant mede forensische accountancyactiviteiten vallen. Zelfstandige forensische accountancy werkzaamheden, waaronder fraudeonderzoeken – ongeacht of deze samenhangen met het samenstellen, beoordelen of controleren van de jaarrekening – behoren tot de beroepsmatige werkzaamheden van de accountant en zouden daarmee onder de reikwijdte van de LWTF moeten vallen. Verder wordt deze definitie uitgebreid naar twee nieuwe aangewezen niet-financiële dienstverleners, die diensten aanbieden die samenhangen met het gebruik van virtuele valuta. Om de integriteit van het financieel stelsel te borgen, is het van belang om witwassen en ander oneigenlijk gebruik van “*virtual assets*” ofwel virtuele valuta (ook wel: cryptovaluta of cryptocurrency) tegen te gaan. Daarbij moet in het bijzonder de omzetting van virtuele valuta naar reguliere (of fiduciaire) valuta niet onopgemerkt moeten kunnen plaatsvinden. Terroristische organisaties of andere criminele groeperingen kunnen geld doorsluizen naar het reguliere financiële stelsel of binnen virtuele valutanetwerken, door overmakingen te verbergen vanwege de zekere mate van anonimiteit die zij op omwisselplatforms voor virtuele valuta genieten. Om witwassen en terrorismefinanciering tegen te gaan, moeten de Bank en de Financial Intelligence Unit Aruba in staat zijn om het gebruik van virtuele valuta te monitoren. Hiertoe worden dergelijke omwisselplatforms (nieuw ten 7° van de definitie van het begrip “aangewezen niet-financiële dienstverlener”) en aanbieders van bewaarportemonnees voor virtuele valuta (nieuw ten 8° van de definitie van het begrip “aangewezen niet-financiële dienstverlener”) onder het toepassingsbereik van de LWTF geplaatst.

Naast het tegengaan van witwassen en terrorismefinanciering, dient volgens de huidige FATF-aanbevelingen ook bijzondere aandacht te worden besteed aan de bestrijding van de financiering van de proliferatie van massavernietigingswapens (CPF)⁴ waar FATF-aanbeveling 7 op ziet. Proliferatiefinanciering heeft in 2012 dan

---

⁴ CPF staat voor: *Countering Proliferation Financing*.

ook een plek gekregen bij de herziening van de FATF-aanbevelingen. Voorts is er ook een separate FATF-aanbeveling over financiële sancties door middel van het bevriezen van tegoeden van personen die via anti-proliferatie resoluties van de VN-veiligheidsraad op een lijst zijn gezet. Bij de omschrijving van het begrip “proliferatie-financiering” is aansluiting gezocht bij de definitie van het rapport van de FATF *Combating proliferation financing: a status report on policy development and consultation*.⁵ Proliferatiefinanciering is het verstrekken van financiële diensten voor het verhandelen en exporteren van nucleaire, chemische of biologische wapens. Massavernietigingswapens (in het Engels: *Weapons of Mass Destruction – WMD*) waaronder nucleaire, biologische en chemische maar ook hun overbrengingsmiddelen (o.m. lange- en middellange afstandsruketten, kruisruketten en onbemande vliegtuigen) en het mogelijke gebruik daarvan, worden net als terrorisme over het algemeen gezien als een van de grootste bedreigingen van de internationale vrede en veiligheid. Naast het financieren van deze voornoemde voorwerpen kan het ook de financiering betreffen van personen of bepaalde groeperingen die zich bezighouden met proliferatie. Proliferatie kan ook vele dekmantels hebben waarbij o.a. gedacht kan worden aan het vervoer, de levering en de export van goederen, technologie, software of diensten die gebruikt kunnen worden voor nucleaire, chemische of biologische wapenprogramma's. Deze goederen en diensten kunnen in handen raken van criminele en terroristische groeperingen en gebruikt worden bij terroristische aanslagen. Met het oog hierop dienen dienstverleners naast de anti-witwas en terrorismefinanciering maatregelen ook de bestrijding van financiering van proliferatie van massavernietigingswapens in hun beleid en bedrijfsvoering door te voeren.

Voorts wijzigt de definitie van het begrip “levensverzekeraar” en wordt een nieuwe definitie van het begrip “levensverzekeringsovereenkomst” ingevoegd. Deze wijzigingen strekken tot herstel van een omissie en zorgen ervoor dat de definities in de LWTF in overeenstemming worden gebracht met de definities in de Landsverordening toezicht verzekeringsbedrijf (AB 2000 no. 82).

Daarnaast wordt ook de definitie van het begrip “uiteindelijk belanghebbende” (*ultimate beneficial owner* hierna: UBO te noemen) ingrijpend gewijzigd en op één lijn gesteld met de FATF-definitie. De regering acht het van belang dat ten aanzien van dit wezenlijk begrip de FATF onverkort wordt gevolgd. Dit geldt niet alleen voor de LWTF, maar ook voor bijvoorbeeld de wet- en regelgeving inzake de registratie van rechtspersonen en de achterliggende personen en entiteiten. Hierdoor sluit de defini-

---

⁵ Zie <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Status-report-proliferation-financing.pdf>.

tie meer aan bij de huidige FATF-aanbevelingen 10 en 24. De regering onderkent dat de nieuwe UBO-definitie open is en naar gelang de omstandigheden invulling behoeft. Daarom verleent het derde lid van artikel 1 de bevoegdheid om bij ministeriële regeling nadere uitwerking te geven aan de definitie van de uiteindelijk belanghebbende (UBO). Een UBO is een natuurlijke persoon die de uiteindelijke eigenaar is van of zeggenschap heeft over een juridische entiteit. Indien er geen *ultimate beneficial owner* kan worden gevonden, dan kunnen de directe beleidsbepalers als *ultimate beneficial owner* worden aangemerkt.

Aangezien veel van de FATF-aanbevelingen het strafrecht als handhavingsinstrument gebruiken, zoals bijvoorbeeld witwassen en terrorismefinanciering al strafbaar zijn gesteld in de artikelen 2:404, 2:405 en 2:406 respectievelijk artikel 2:55 van het Wetboek van Strafrecht van Aruba (AB 2012 no. 24), is ervoor gekozen om voor de bestrijding van proliferatiefinanciering een specifiek delict (vide artikel II voor een nadere toelichting) in het Wetboek van Strafrecht van Aruba op te nemen.

Enkele andere nieuwe definities hangen samen met de introductie van de nieuwe aangewezen niet-financiële dienstverleners die diensten aanbieden die samenhangen met het gebruik van virtuele valuta. Onder “fiduciaire valuta” wordt verstaan munten of bankbiljetten die als wettig betaalmiddel zijn erkend en elektronisch geld dat als ruilmiddel wordt aanvaard. Hieronder vallen de wettige betaalmiddelen die zijn genoemd in de Landsverordening regeling geldstelsel (AB 1991 no. GT 34), maar ook buitenlandse wettige betaalmiddelen. Virtuele valuta mogen voorts niet worden verward met elektronisch geld in de zin van artikel 1 van de LTK.

De naam van het huidige meldpunt ongebruikelijke transacties wordt vervangen door die van “Financial Intelligence Unit” (hierna: FIU te noemen). Hiermee wordt aangesloten bij de internationale praktijk (zoals van de Egmont-groep én de FATF), alsook de huidige werkzaamheden van de FIU die meer omvatten dan het ontvangen, analyseren en doormelden van ongebruikelijke transacties. Dit is van belang omdat internationale samenwerking een belangrijke taak van de FIU is.

Voorts wordt de definitie van “Bank” vervangen door die van “Toezichthoudende instantie”. Dit hangt samen met de mogelijkheid dat het AML/CFT-toezicht ten aanzien van bepaalde categorieën dienstverleners in de toekomst, uit oogpunt van effectiviteit, aan een ander dan de Bank wordt opgedragen. Zulks wordt ook mogelijk gemaakt door de FATF-aanbevelingen. Zo kan het AML/CFT-toezicht en daarmee het toezicht op de naleving van de LWTF ten aanzien van bepaalde categorieën van

dienstverleners aan de eigen beroeps- of toezichthoudende organisatie worden opgedragen indien de gelegenheid zich daarvoor aandient. Concrete voorbeelden hiervan zijn de advocatuur en de casinosector. Met het oog hierop wordt het begrip “Toezichthoudende instantie” geïntroduceerd, waarvan de Bank één is. Een tweede toezichthoudende instantie in verband met de verplichtingen van de LWTF is de Kansspelautoriteit. De Kansspelautoriteit dient net als de Bank over specifieke deskundigheid en onafhankelijke expertise over de kansspelsector te beschikken. Voor zover het in de toekomst wenselijk wordt om een andere instantie dan de Bank aan te wijzen als toezichthoudende instantie ten aanzien van bepaalde categorieën dienstverleners, dient aan bepaalde voorwaarden te zijn voldaan om een zorgvuldig en effectief toezicht te waarborgen. Duidelijkheidshalve zij opgemerkt dat zolang een dergelijke alternatieve toezichthoudende instantie niet is aangewezen, dat de Bank belast is met het AML/CFT toezicht.

De voorgestelde wijziging van het tweede lid van artikel 1 betreft de toevoeging om bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, andere activiteiten en werkzaamheden die door financiële dienstverleners en aangewezen niet-financiële dienstverleners worden verricht, aan te kunnen wijzen, die eveneens onder de werking van de bij of krachtens de LWTF gestelde voorschriften zullen vallen. Hiermee kan op flexibele wijze worden ingespeeld op toekomstige ontwikkelingen, zoals aanpassingen van de FATF-aanbevelingen.

Het voorgestelde derde lid regelt dat bij ministeriële regeling invulling kan worden geven met betrekking tot de toepassing van het UBO-begrip en de daarbij te hantieren kaders. Hierboven is reeds vermeld dat het UBO-begrip essentieel is voor de toepassing van het AML/CFT-raamwerk en de daaruit voortvloeiende voorschriften. Het UBO-begrip hangt immers samen met het cliëntenonderzoek en de noodzaak om steeds op de hoogte te zijn van de degenen met wie men (uiteindelijk) financiële transacties verricht. Zoals gezegd is de regering zich van bewust dat de gekozen FATF-definitie ruim is en dat er behoefte kan zijn aan nadere invulling in het algemeen of per categorieën van dienstverleners bij de toepassing ervan. Deze invulling kan situaties betreffen (bijv. beurgenoteerde vennootschappen) of bijzondere minimale grenswaarden voor vaststelling van een UBO onder de gegeven feiten en omstandigheden (bijvoorbeeld een ondergrens van 25% aandelenbezit).

Het vierde lid van het nieuwe artikel 1, biedt de mogelijkheid om binnen de kaders van de LWTF en de belangen die deze landsverordening beoogt te beschermen, bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, nadere regels te stellen ter voorko-

ming en bestrijding van proliferatiefinanciering (PF). Sinds 2012 maakt de voorkoming en bestrijding van proliferatiefinanciering deel uit van de FATF-aanbevelingen en wordt van de landen verwacht dat zij dit onderdeel in het wet- en regelgeving verwerken. Het onderhavige ontwerp voorziet hierin door in essentiële bepalingen van de LWTF het begrip “proliferatiefinanciering” op te nemen. Dit laat onverlet dat in de toekomst een algemeen wettelijk kader voor de voorkoming en bestrijding van proliferatiefinanciering wordt geschapen, dat op korte termijn in werking kan worden gesteld. De alhier voorgestelde bepaling voorziet hierin.

Onderdeel B regelt een wijziging van artikel 2 waarbij wordt vastgelegd dat het toezicht in algemene zin op de naleving van de bij of krachtens de LWTF gestelde voorschriften berust bij een Toezichthoudende instantie in de zin van deze landsverordening. Essentieel hierbij is dat dit toezicht op een risicogeorïenteerde wijze plaats vindt. In FATF-aanbeveling 1 wordt het algemene principe van een risico gebaseerde aanpak neergelegd voor het identificeren, beoordelen en voorkomen van witwassen en financiering van terrorisme. In FATF-aanbeveling 10 werkt het algemene principe van een risico gebaseerde benadering ook door naar dienstverleners bij een cliëntenonderzoek. Dienstverleners dienen daarbij gegevens te verzamelen en op basis daarvan een inschatting te maken van de risico's. Afhankelijk van het risico op witwassen of financieren van terrorisme in een concreet geval, dient een verscherpt of vereenvoudigd cliëntenonderzoek te worden verricht. Voorts dienen dienstverleners deze gegevens actueel te houden en op verzoek aan een toezichthoudende autoriteit te verstrekken. Cliëntenonderzoek is en blijft dan ook één van de belangrijkste maatregelen om witwassen, financiering van terrorisme en proliferatiefinanciering te voorkomen en te bestrijden. Met het voorgestelde onderdeel B worden Toezichthoudende instanties verplicht om een risico gebaseerde aanpak in hun eigen bedrijfsvoering door te voeren. Complementair hieraan dienen ook de Toezichthoudende instanties hun toezichtstructuur op een risico-georiënteerde wijze ingericht te hebben. Hierbij zij herhaald dat dit ook uit de FATF-aanbevelingen voortvloeit.

In onderdeel C wordt de definitie van de Centrale Bank van Aruba, zoals genoemd in artikel 1, eerste lid, onder ten 1°, vervangen door die van Toezichthoudende instantie. De reden hiervan is reeds ter sprake gekomen.

Onderdeel D wijzigt artikel 3 van de LWTF dat het cliëntenonderzoek regelt dat door dienstverleners dient te worden verricht ter verkrijging van een zo compleet mogelijk beeld van de cliënt bij het aangaan van een zakelijke relatie of de verrichting van een incidentele transactie. De handelingen die binnen het kader van het cliëntenonder-

zoek door de dienstverleners verricht moeten worden, zijn opgenomen in de huidige onderdelen a tot en met d van het eerste lid. De verplichting tot het verrichten van doorlopende controle (*ongoing due diligence*) op de zakelijke relatie en de tijdens de duur van deze relatie verrichte transacties (nieuw onderdeel e) wordt enigszins aangepast om deze beter te laten aansluiten op de risico gebaseerde benadering van de FATF-aanbevelingen. Hiertoe is geëxpliciteerd dat, in voorkomend geval, niet alleen een onderzoek naar de bron van het vermogen (*source of wealth*) moet worden verricht, maar dat ook onderzoek moet worden gedaan naar de herkomst van de middelen die bij de transactie betrokken zijn (*source of funds*).

Onderdeel E introduceert twee nieuwe artikelen. Zoals hiervoor reeds aangegeven moet als onderdeel van het cliëntenonderzoek de identiteit van de begunstigde van een levensverzekeringsovereenkomst door de levensverzekeraar worden vastgesteld en geverifieerd. Het nieuwe artikel 3a voorziet hierin. Hieraan wordt ter verduidelijking toegevoegd het vaststellen van de identiteit van de begunstigde van een levensverzekeringsovereenkomst en de verificatie van diens identiteit. De identificatie van de begunstigde dient plaats te vinden vóórdat de verzekeringsovereenkomst wordt aangegaan. Het verifiëren van de identiteit kan op grond van artikel 8, tweede lid, onderdeel b, van de LWTF (gewijzigd) worden uitgesteld en plaatsvinden uiterlijk op het moment van uitbetaling of het moment waarop de begunstigde zijn rechten krachtens de polis wil uitoefenen. Om zeker te stellen dat de dienstverlener op dat moment in staat zal zijn om de identiteit van de begunstigde te verifiëren, moet in ieder geval ten tijde van het aangaan van de verzekeringsovereenkomst de naam van de begunstigde worden vastgelegd of, indien de begunstigde door middel van kenmerken of naar categorie of anderszins is aangewezen, voldoende informatie worden ingewonnen betreffende de begunstigde om ervan overtuigd te zijn dat de identiteit van de begunstigde op een later tijdstip kan worden vastgesteld om vervolgens te worden geverifieerd. Dit artikel expliciteert daarnaast dat redelijke maatregelen moeten worden genomen om vast te stellen of de begunstigde of de uiteindelijke belanghebbende van de begunstigde een politiek prominent persoon (in het Engels *politically exposed person* hierna: PEP) te noemen is. Ook dit kan op grond van artikel 8, tweede lid, onderdeel b, van de LWTF (gewijzigd) worden uitgesteld tot een later moment. Echter, in dat geval zal voldoende informatie moeten worden ingewonnen betreffende de begunstigde of de uiteindelijk belanghebbende van de begunstigde om ervan overtuigd te zijn dat de dienstverlener op het later tijdstip uitvoering kan geven aan deze verplichting.

In lijn met de FATF-aanbevelingen biedt het nieuwe artikel 3b dienstverleners de mogelijkheid om af te zien van het verrichten of het afronden van het cliëntenonderzoek in het geval sprake is van een vermoeden van witwassen, terrorismefinanciering of proliferatiefinanciering én een volledig cliëntenonderzoek de risico's van witwassen, terrorismefinanciering of proliferatiefinanciering ernstig kan belemmeren (*tipping-off*). Het (deels) achterwege laten van een cliëntenonderzoek zal slechts in uitzonderlijke gevallen zijn toegestaan. Dienstverleners kunnen hiertoe niet lichtzinnig besluiten. Indien van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt, moet de dienstverlener onverwijld de Toezichthoudende instantie informeren en voorzien van schriftelijke stukken ter onderbouwing dat aan de criteria is voldaan. In gevolge het tweede lid dient een dienstverlener tevens onverwijld een melding te doen bij de FIU op grond van artikel 26, eerste lid.

Onderdeel F stelt de artikelen 5 en 6 van de LWTF opnieuw vast. Het artikel 5 regelt de situatie dat namens een cliënt wordt opgetreden. Dit artikel heeft nu nog betrekking op de natuurlijke persoon die stelt namens een cliënt-rechtspersoon of juridische constructie te handelen. Het gewijzigde eerste lid leidt ertoe dat de reikwijdte van deze bepaling wordt uitgebreid, zodat deze ook betrekking heeft op de natuurlijke persoon die stelt namens een cliënt zijnde een andere natuurlijke persoon te handelen. Ook in die situatie moet de dienstverlener vaststellen dat deze persoon daartoe bevoegd is, deze persoon identificeren en diens identiteit verifiëren voordat hij de dienst verleent. De wijzigingen in het tweede en derde lid bewerkstelligen dat deze bepalingen logischerwijs wel uitsluitend gelden ten aanzien van een cliënt die een rechtspersoon of een juridische constructie is. Onder juridische constructie wordt in ieder geval verstaan een trust en een stichting. Echter, ook andere rechtsfiguren – met of zonder rechtspersoonlijkheid – waarin een vermogen voor een bepaald doel wordt afgezonderd, kunnen hieronder worden geplaatst. Voorbeelden zijn de fiducie, treuhand en fidei-commissio.

Artikel 6 wordt geherformuleerd waarbij in het eerste lid, onderdelen d en f, bij het toepassen van het cliëntenonderzoek door financiële en aangewezen niet-financiële dienstverleners, het risico van betrokkenheid van cliënten bij proliferatiefinanciering dient te worden meegenomen. In het tweede lid wordt in lijn met hetgeen bij de totstandkoming van de LWTF is beoogd, te verduidelijken in welke gevallen aangewezen niet-financiële dienstverleners een cliëntenonderzoek dienen te verrichten. Voor elke categorie van aangewezen niet-financiële dienstverleners wordt opgesomd welke activiteiten en werkzaamheden een cliëntenonderzoek vereisen. Voor juridische dienstverleners en accountants (ten 1° of 2° van de definitie van het begrip “aange-

wezen niet-financiële dienstverlener”) geldt dat een cliëntenonderzoek moet worden verricht indien een zakelijke relatie wordt aangegaan of een of meer van de in artikel 6, tweede lid, onderdeel b, van de LWTF (nieuw) genoemde activiteiten of werkzaamheden worden verricht, ongeacht of sprake is van een zakelijke relatie of incidentele transactie. Overigens blijft voor juridische dienstverleners de uitzondering van artikel 2, derde lid, van de LWTF gehandhaafd. Deze bepaling waarborgt het beroepsgeheim van advocaten, notarissen en belastingadviseurs ten aanzien van hun werkzaamheden die betrekking hebben op de rechtspositie van een cliënt, diens vertegenwoordiging en verdediging in rechte, het geven van advies voor, tijdens en na een rechtsgeding of het geven van advies over het instellen of vermijden van een rechtsgeding.

Voorts is de omschrijving van de activiteiten en werkzaamheden van zowel make-laars met betrekking tot registergoederen als trustkantoren gewijzigd om deze in lijn te brengen met de FATF-aanbevelingen.

Ook worden de activiteiten en werkzaamheden van de nieuw geïntroduceerde aangewezen niet-financiële dienstverleners in de nieuwe onderdelen g en h beschreven. Verder wordt de risico-georiënteerde benadering (*Risk-Based Approach*) met betrekking tot proliferatiefinanciering gehanteerd bij de toepassing van het cliëntenonderzoek.

Onderdeel G wijzigt artikel 7 om ten eerste de doorlopende controle op zakelijke relaties ook met betrekking tot proliferatiefinanciering toe te kunnen passen en ten tweede om te expliciteren dat in het kader van een cliëntenonderzoek verkregen gegevens en inlichtingen schriftelijk moeten worden vastgelegd. Hieronder dient tevens te worden begrepen het digitaal vastleggen van deze gegevens.

Onderdeel H bevat allereerst in ten 1° een enkele technische wijziging. In ten 2° worden er tekstuele wijzigingen in artikel 8, tweede lid, aangebracht. De aanpassing van onderdeel b van het tweede lid bevestigt dat de verificatie van de identiteit van de begunstigde van een levensverzekeringsovereenkomst en het treffen van maatregelen om vast te stellen of de begunstigde of de uiteindelijk belanghebbende van de begunstigde een PEP is, kan worden uitgesteld tot het moment waarop de begunstigde zijn rechten krachtens de levensverzekeringsovereenkomst wil uitoefenen, dan wel tot uitbetaling wordt overgegaan. Verwezen zij hierbij naar de toelichting bij onderdeel E van dit artikel I (vide introductie nieuw artikel 3a).

Onderdeel I wijzigt artikel 9 in verband met de introductie van het nieuwe artikel 3a.

Onderdeel J betreft enkele wijzigingen in artikel 10. Dat artikel heeft betrekking op de mogelijkheid van een vereenvoudigd cliëntenonderzoek, en bouwt nu ook de mogelijkheid in van proliferatiefinanciering. Derhalve is in het eerste lid, onderdeel a, ten 1°, dienstverlener aangepast naar de financiële dienstverlener. Voorts wordt er in het tweede lid een technische verbetering aangebracht.

Onderdeel K bevat enkele technische wijzigingen van artikel 11. Het gewijzigde onderdeel a van het eerste lid introduceert in aanvulling op de bestaande verplichting om een verscherpt cliëntenonderzoek (*enhanced due diligence*) te verrichten met betrekking tot cliënten die geen ingezetene zijn van Aruba, een verplicht verscherpt cliëntenonderzoek ten aanzien van UBO's die geen ingezetene zijn van Aruba. Een dergelijk onderzoek is voorts ook gericht op proliferatiefinanciering. Daarnaast wordt een nieuw tweede lid toegevoegd om duidelijk te maken dat ook de begunstigde van een levensverzekeringsovereenkomst moet worden betrokken in de beoordeling of sprake is van een hoger risico op witwassen, terrorismefinanciering of proliferatiefinanciering.

Onderdeel L wijzigt artikel 12 dat betrekking heeft op zakelijke relaties met en transacties ten behoeve van zogenaamde politiek prominente personen (PEPs). Een politiek prominente persoon is iemand die een politieke functie heeft maar ook bijvoorbeeld directeuren van publieke instellingen en staatsbedrijven vallen hieronder maar ook directe familieleden van politieke prominente personen, zoals de echtgenoot, de ouders en de kinderen. De wijzigingen beogen te waarborgen dat dit artikel zich tevens uitstrekt tot een begunstigde van een levensverzekeringsovereenkomst die kwalificeert als een PEP. Er wordt een nieuw derde lid geïntroduceerd waarin de maatregelen zijn opgenomen die een dienstverlener moet nemen, indien een begunstigde van een levensverzekeringsovereenkomst of de uiteindelijk belanghebbende van een begunstigde een PEP is. De beoordeling of er een melding bij de Financial Intelligence Unit Aruba moet worden gedaan, dient schriftelijk en controleerbaar vastgelegd te worden. Daarnaast wordt verduidelijkt dat de procedures, bedoeld in de tweede volzin van het eerste lid, niet alleen dienen voor het vaststellen van de bron van het vermogen, maar ook voor het vaststellen van de herkomst van de bij de transactie betrokken middelen.

Onderdeel M stelt artikel 13, eerste lid, onderdelen a en b, opnieuw vast om de terminologie gelijk te trekken met de overige nieuwe bepalingen van de LWTF.

Onderdeel N laat artikel 14 vervallen. Dit artikel komt in gewijzigde vorm terug als artikel 46a in Hoofdstuk 6 (zie onderdeel PP van artikel I).

Onderdeel O wijzigt artikel 15 dat de introductie van cliënten regelt. Naast een tekstuele wijziging en enkele technische wijzigingen die samenhangen met de wijziging van artikel 3, eerste lid, wordt een extra voorwaarde toegevoegd waaraan moet worden voldaan, voordat een dienstverlener zich kan verlaten op het cliëntenonderzoek van de introducerende dienstverlener. Verduidelijkt wordt dat de introducerende dienstverlener de gegevens en inlichtingen die hij verkregen heeft in het kader van het cliëntenonderzoek onverwijld aan de dienstverlener beschikbaar stelt.

Onderdelen P en Q wijzigen de artikelen 17 en 18 waarin het regime voor het aangaan van correspondent-bankrelaties is opgenomen. Allereerst wordt verduidelijkt dat deze bepalingen zich ook uitstrekken tot relaties die vergelijkbaar zijn met correspondent-bankrelaties. Voor een nadere uitwerking ten aanzien van correspondentie-bankrelaties met daaraan vergelijkbare relaties, wordt verwezen naar de *FATF guidance on correspondent banking services*.⁶ Daarnaast wordt het regime op een enkel punt aangescherpt.

Onderdeel R bevat ten eerste een tekstuele wijziging van artikel 19 en voegt ten tweede een nieuw vierde lid toe in verband met de wijziging van de definitie van uiteindelijke belanghebbende (UBO).

Onderdeel S hangt samen met de nieuwe benaming van de Financial Intelligence Unit Aruba (zie onderdeel A) waarbij het opschrift van paragraaf 1 van Hoofdstuk 3 gewijzigd. Met onderdeel U wordt thans het opschrift van paragraaf 2 van hoofdstuk 3 gewijzigd.

Onderdeel T bevat de nieuwe artikelen 20 en 21. Artikel 20 regelt de instelling, de taken en het personeel van de Financial Intelligence Unit Aruba. Ten eerste wordt in het eerste lid de benaming van het meldpunt ongebruikelijke transacties (MOT) gewijzigd in die van de Financial Intelligence Unit Aruba, afgekort tot FIU of FIU-Aruba. Het tweede lid bevat de taken en werkzaamheden die de FIU-Aruba uitoefent. Naast het analyseren van ongebruikelijke transacties op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering, zal de FIU-Aruba zich ook concentreren op de voorkoming en bestrijding van proliferatiefinanciering. In het derde lid wordt de onafhankelijke en zelf-

---

⁶ FATF guidance on correspondent banking services oktober 2016, beschikbaar via: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Guidance-Correspondent-Banking-Services.pdf>

standige positie die de Financial Intelligence Unit Aruba inneemt verduidelijkt. De FIU-Aruba is op basis van de LWTF het enige meldpunt waar meldingsplichtige instellingen ongebruikelijke transacties dienen te melden. De FIU-Aruba levert voorts op nationaal en internationaal niveau een belangrijke bijdrage aan het voorkomen en bestrijden van witwassen, financiering van terrorisme en proliferatiefinanciering. Het hoofd van de FIU-Aruba wordt op voordracht van de Minister, bij landsbesluit benoemd. Met het oog hierop is de voormalige begeleidingscommissie omgevormd tot een adviescommissie voor de benoeming van het hoofd. Het doel is om te waarborgen dat de meest geschikte kandidaat wordt gekozen en dat bij bepaalde ingrijpende gebeurtenissen aangaande zijn functioneren er een separate toetsing plaatsvindt. Het vierde lid is intact gebleven en bepaalt dat de aanbestedingsvoorschriften van de Comptabiliteitsverordening 1989 (AB 1989 no. 72) niet van toepassing zijn ten aanzien van de toewijzing van werken, leveringen en diensten ten behoeve van de Financial Intelligence Unit Aruba. In het vijfde lid wordt de zelfstandige positie die de FIU-Aruba binnen de ambtelijke organisatie inneemt, aangescherpt. De benoeming, schorsing en ontslag voor het hoofd geschiedt bij landsbesluit net zoals dat ook voor het overige personeel van de FIU-Aruba geldt.

In de toenmalige Landsverordening meldplicht ongebruikelijke transacties (AB 1995 no. 85) werd een begeleidingscommissie ingesteld die tot taak had het meldpunt bij te staan in zijn functioneren. Daarnaast had de begeleidingscommissie tot taak om te adviseren over de vormgeving van de indicatoren. Dit stramien is voortgezet met de LWTF. In de praktijk is de taak van het bijstaan van de begeleidingscommissie aan de Financial Intelligence Unit Aruba op de achtergrond geraakt. Voorgesteld wordt daarom de commissie een gewijzigde taakstelling te geven, die beter overeenkomt met haar samenstelling en rol in de praktijk, namelijk die van een adviescommissie en een gesprekspartner voor betreft de benoeming, schorsing en ontslag van het hoofd van de FIU. De adviescommissie zal niet adviseren over het beleid van de FIU of de indicatoren ongebruikelijke transacties. De adviescommissie bestaat uit vertegenwoordigers van actoren uit de publieke sector. De samenstelling van de commissie is in het tweede lid bepaald. De leden kiezen uit hun midden een voorzitter.

Onderdeel V voorziet in de technische wijzigingen als gevolg van het wijzigen van de benaming van het Meldpunt naar Financial Intelligence Unit Aruba.

Onderdeel W betreft slechts een taalkundige aanvulling.

Onderdeel X introduceert een nieuw artikel 24.

De redactie van artikel 24 is aangescherpt om te kunnen voldoen aan FATF-aanbeveling 29 waarin specifiek gesteld wordt dat een FIU ook de bevoegdheid heeft om informatie en inlichtingen te verstrekken aan relevante bevoegde instanties (lees: AML/CFT stakeholders). Met het eerste lid worden de gegevens die de FIU uit eigen beweging of op verzoek dient te verstrekken aan opsporingsambtenaren. De onderdelen a tot en met c komen vrijwel geheel overeen met het voormalige artikel 24 en is op bepaalde punten aangescherpt. Met onderdeel d wordt een grondslag gecreëerd voor de FIU om inlichtingen die voortvloeien uit onderzoeken op grond van artikel 20, tweede lid, onderdeel d, op geaggregeerde wijze te verstrekken. Daarbij voorziet het tweede lid erin, dat de Financial Intelligence Unit Aruba ook bevoegd is om gegevens en inlichtingen te verstrekken aan bij landsverordening ingestelde organisaties zoals de Veiligheidsdienst van Aruba en het Nationaal Centraal Bureau Terrorisbestrijding, Veiligheid en Interpol (NCTVI) maar ook bijvoorbeeld het Nationaal Sanctiecomité die ingevolge artikel 10, eerste lid, van het Sanctiebesluit bestrijding terrorisme en terrorismefinanciering (AB 2010 no. 27) is ingesteld. Met het derde lid wordt voorts een grondslag gecreëerd om inlichtingen inzake de inhoud van ongebruikelijke transacties te verstrekken aan een Toezichthoudende instantie. Het gaat hier uiteraard om de verstrekking van inlichtingen voor zover dat dienstig is voor de uitoefening van de wettelijke taken van bedoelde toezichthoudende instanties. Daar waar meerdere betrokken instanties een belangrijke taak vervullen bij de bestrijding en voorkoming van witwassen, terrorismefinanciering en proliferatiefinanciering, zijn samenwerking en de uitwisseling van inlichtingen tussen deze instanties cruciaal voor een effectieve handhaving van de LWTF. Ingevolge het vijfde lid kan de FIU ook aan andere relevante Arubaanse overheidsinstanties gegevens of inlichtingen verstrekken.

In onderdeel Y wordt artikel 25 aangepast. Naast de huidige indicatoren aan de hand waarvan wordt beoordeeld of een transactie moet worden aangemerkt als een ongebruikelijke transactie, kunnen er voorts indicatoren opgesteld worden voor transacties die voor opschorting in aanmerking komen. Voor een nadere toelichting inzake de opschorting van verdachte transacties zij verwezen naar het voorgestelde artikel 28a (vide onderdeel DD). De vaststelling van deze indicatoren geschiedt bij ministeriële regeling en na overleg met de Financial Intelligence Unit Aruba. De indicatorregelingen kunnen daarbij betrekking hebben op onderscheiden dienstverleners of categorieën transacties.

Onderdeel Z betreft een technische verbetering van artikel 26, tweede lid, onderdeel c.

Met onderdeel AA wordt de lijn van artikel 26 voortgezet met het nieuw voorgestelde artikel 26a. Ingevolge de verplichting van artikel 26 met betrekking tot de onverwijld melding van ongebruikelijke transacties dient een dienstverlener een opgeschorte transactie aan de Financial Intelligence Unit Aruba te melden, als die voldoet aan een opschortingsindicator.

Onderdeel BB betreft een wijziging van de redactie van artikel 27, eerste lid. De aanpassingen in het derde lid betreffen zuiver technische aanpassingen. Dit artikel verleent het hoofd van de FIU de bevoegdheid om regels van praktische aard te stellen over de wijze waarop een melding moet worden gedaan.

Onderdeel CC regelt een wijziging van artikel 28. In concreto wordt het eerste lid zodanig gewijzigd dat het hoofd van de FIU in het belang van een goede toepassing van de meldplicht voortaan bevoegd is om door middel van richtlijnen te bepalen op welke wijze een melding moet worden gedaan. De andere wijziging is slechts technisch van aard.

Onderdeel DD introduceert een nieuwe paragraaf 3a en artikel 28a waarmee een opschortingsbevoegdheid voor de FIU wordt gecreëerd. Artikel 47 van het Verdrag van Warschau 2005⁷ vereist dat de FIU enige actie kan ondernemen teneinde een (verdachte) transactie te doen opschorten of de goedkeuring aan het verrichten van een transactie te onderhouden, zodat deze geen doorgang kan vinden gedurende een periode en/of onder bepaalde voorwaarden. Het opschorten van een transactie voorkomt dat illegaal verkregen vermogen uit het zicht raakt door in één of meerdere fasen in het witwasproces, het boekhoudkundige spoor '*paper trail*' wordt verbroken of doordat vermogen is overgemaakt naar een andere jurisdictie die eventuele strafrechtelijke of civielrechtelijke inbeslagname of de executie van ontnemingsvorderingen bemoeilijkt. Belangrijk om hierbij te vermelden is dat met het (tijdelijk) opschorten van transacties met betrekking tot fondsen en/of vermogensbestanddelen, terroristische acties voorkomen kunnen worden. In de praktijk is gebleken dat de FIU in enkele gevallen effectief gebruiken had kunnen maken van de opschortingsbevoegdheid. Een situatie waarin opschorting effectief zou zijn geweest is het geval van een veroordeelde, wiens gehele vermogen bevroren was naar aanleiding van een vonnis in

---

⁷ Verdrag van de Raad van Europa inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagname en de confiscatie van opbrengsten van misdrijven en de financiering van terrorisme.

het buitenland. In Aruba konden de justitiële autoriteiten niet handelen zonder een formeel verzoek. In de tussentijd was in afwachting van het formele verzoek het vermogen weggesluisd naar een andere jurisdictie. In een ander geval was er een sterke aanleiding om te vermoeden dat vermogen beschikbaar werd gesteld voor een potentiële terrorist. Gelet op de snelheid van het transactieverkeer, was er onvoldoende tijd om dit vermoeden te verifiëren. De opschortingsbevoegdheid zou de FIU in staat hebben gesteld om te kunnen verifiëren of de ontvanger van de geldelijke overmaking een terrorist was. Naast het kunnen voldoen aan de neergelegde verplichtingen in het Verdrag van Warschau 2005, is het van belang dat de FIU over de nodige bevoegdheden beschikt om witwassen en terrorismefinanciering te kunnen voorkomen. Ingevolge het eerste lid verkrijgt de FIU de bevoegdheid om op verzoek van een buitenlandse zusterorganisatie, het Openbaar Ministerie, een lokale opsporingsdienst of de Veiligheidsdienst Aruba een transactie op te schorten. Een dergelijk verzoek dient wel met redenen te zijn omkleed. Ingevolge het tweede lid kan de opschortingsbevoegdheid gebruikt worden, indien (a) redelijkerwijs kan worden vermoed dat de transactie verband houdt met het witwassen, terrorismefinanciering of proliferatiefinanciering, of (b) opschorting van de transactie de vermogenstracing ten goede komt. Ingevolge het vijfde lid is een dienstverlener die een krachtens het eerste lid gegeven instructie tot opschorting mondeling van het hoofd van de FIU heeft ontvangen, verplicht om deze onverwijld op te volgen. Dit beoogt te bewerkstelligen dat de dienstverlener de beoogde gedragslijn opvolgt. Bij het niet voldoen aan een opschortingsopdracht kan corrigerend worden opgetreden (zie artikel 56). De dienstverlener kan dan worden gestraft met een gevangenisstraf van 6 jaar of een geldboete van de zesde categorie. Het zesde lid biedt de mogelijkheid aan het hoofd van de FIU om de opschorting van een (verdachte) transactie te verlengen tot maximaal vijftien werkdagen.

Onderdelen EE en FF brengen enkele benodigde technische wijzigingen aan in de artikelen 29 en 30 in verband met de introductie van de opschortingsbevoegdheid als bedoeld in de artikelen 26a en 28a. Het huidige artikel 29 regelt de vrijwaring van strafrechtelijke vervolging van melders en hun personeel voor witwassen en/of terrorismefinanciering ten aanzien van de door hen gedane meldingen. Een dergelijke vrijwaring is noodzakelijk, aangezien melders, als gevolg van hun betrokkenheid bij de verrichting van een opgeschorte transactie, zich in principe schuldig kunnen maken aan witwassen, terrorismefinanciering of proliferatiefinanciering. Artikel 30 betreft de civielrechtelijke vrijwaringsbepaling en vrijwaart een dienstverlener van civielrechtelijke aansprakelijkheid, indien hij te goeder trouw een melding op grond van artikel 26a heeft gedaan.

Onderdeel GG betreft een wijziging van artikel 31, eerste lid. Artikel 31 regelt het zogeheten *tipping off*. Een dienstverlener die een melding van een opgeschorte transactie heeft gedaan of nadere informatie heeft verstrekt aan de FIU, is op grond van artikel 49 verplicht tot geheimhouding hiervan, alsmede van het gegeven dat dit aanleiding kan geven tot nader onderzoek. De geheimhouding is niet van toepassing als blijkt dat bekendmaking noodzakelijk is.

Onderdeel HH betreft een herformulering van artikel 32, waarbij de tekst van het eerste lid overeenkomt met die van artikel 32. Het regelt dat de personen die belast zijn met het toezicht op personen en instellingen op de financiële markten of op aangewezen niet-financiële dienstverleners, de FIU moeten inlichten over feiten die dienstverleners bij de uitoefening van hun taak ontdekken die naast witwassen of terrorismefinanciering ook van belang zijn voor proliferatiefinanciering. Zo nodig dient daarbij te worden afgeweken van de toepasselijke wettelijke geheimhoudingsbepalingen. Met het nieuwe tweede lid wordt een meldplicht geïntroduceerd voor het overheidsperoneel richting de FIU. Ingeval van (een vermoeden van) witwassen, terrorismefinanciering of proliferatiefinanciering dient bijv. een ambtenaar, contractant, gelijkgestelde e.d. dit aan de FIU te melden. Daarbij kan gedacht worden aan ambtenaren bij de belastingdienst die bij openbare veilingen geconfronteerd worden met betalingen à contant van grote bedragen. Met het derde lid wordt ook een meldplicht mogelijk gemaakt voor personen die werkzaam zijn bij naamloze vennootschappen waarvan alle aandelen in handen zijn van het Land en in Aruba ingestelde publiekrechtelijke rechtspersonen. Het vierde lid maakt mogelijk dat bij ministeriële regeling nadere regels worden gesteld met betrekking tot een melding als bedoeld in zowel het eerste, tweede en derde lid. Het vijfde lid verleent de FIU de bevoegdheid nadere gegevens of inlichtingen te verlangen van degene die een melding heeft gedaan.

Onderdeel II wijzigt artikel 33 dat betrekking heeft op de bewaring van gegevens en inlichtingen die zijn verkregen in het kader van het cliëntenonderzoek. De wijziging van het eerste lid bewerkstelligt dat de bewaarplicht zich niet alleen uitstrekt tot de verkregen gegevens en inlichtingen, maar ook tot de resultaten van de analyses en beoordelingen die de dienstverlener in het kader van de LWTF, al dan niet op basis van deze gegevens en inlichtingen, heeft verricht. Tevens is toegevoegd dat de gegevens en inlichtingen en de resultaten van de analyses en beoordelingen beschikbaar moeten zijn in Aruba, om effectief toezicht mogelijk te maken. In dit kader kan een dienstverlener volstaan met een digitale administratie die toegankelijk is vanuit haar vestiging in Aruba. De wijzigingen van het eerste lid, onderdelen b en c, leggen

vast dat ook de identificatiegegevens van de bestuurders van een rechtspersoon moeten worden bewaard. De wijziging van het tweede lid hangt samen de bevoegdheid van de Toezichthoudende instantie om de in het eerste lid bedoelde bewaring ten aanzien van bijzondere gevallen voor een langere periode te laten geschieden.

Onderdeel JJ bevat een wijziging van artikel 35. Het betreft de aanwijzing en de bevoegdheden van degenen die belast zullen zijn met het toezicht op de naleving van de bij of krachtens de LWTF gegeven voorschriften, die ook opgedragen kunnen worden aan anderen zoals in het begin van de toelichting is vermeld.

Onderdeel KK wijzigt artikel 36 van de LWTF. Dit artikel bevat de bevoegdheid van de toezichthouder om, in afwijking van de geheimhoudingsplicht van artikel 49 van de LWTF, informatie uit te wisselen met buitenlandse counterparts. De wijziging van het eerste en vijfde lid betreft een tekstuele wijziging. Hiermee worden dus geen inhoudelijke wijzigingen beoogd. Met het oog op het verder versterken van de internationale samenwerking, maken het nieuwe zesde en zevende lid informatieuitwisseling door de Toezichthoudende instantie met buitenlandse overheidsinstanties anders dan de instanties genoemd in het eerste lid non-counterparts mogelijk. Het verstrekken van informatie met dergelijke instanties is slechts mogelijk indien aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn opgenomen in het nieuwe zevende lid.

Onderdeel LL introduceert een nieuw artikel 36a waarin Toezichthoudende instanties, ter verbetering van de samenwerking binnen de keten van instanties die betrokken zijn bij het bestrijden van witwassen, terrorismefinanciering en proliferatiefinanciering een inzage-recht van registers alsmede de bevoegdheid wordt gegeven om informatie uit te wisselen met de Arubaanse justitiële autoriteiten alsmede de FIU. Om te kunnen vaststellen of er sprake is van een ingezetene of een niet-ingezetene, is het voor de Toezichthoudende instanties van groot belang om informatie te kunnen verkrijgen van de Dienst Burgerlijke Stand en Bevolkingsregister maak ook voor het opvragen van UBO-informatie bij de Kamer van Koophandel en Nijverheid en om de toezichtswerkzaamheden naar behoren te kunnen uitvoeren.

Onderdeel MM bevat een technische wijziging van het eerste en tweede lid van artikel 37 en dat voor de leesbaarheid opnieuw wordt vastgesteld.

Onderdeel NN introduceert een nieuwe paragraaf met opschrift en drie nieuwe artikelen. In artikel 44a staat de bevoegdheid voor de toezichthouder opgenomen om een onherroepelijk besluit tot het opleggen van een bestuurlijke boete of het geven van

een aanwijzing ter openbare kennis te brengen. Voor de last onder dwangsom is bepaald dat deze pas ter openbare kennis mag worden gebracht nadat deze verbeurd is verklaard. De uitoefening hiervan is gekoppeld aan de belangen die de LWTF beoogt te beschermen. In dat kader kan het van belang zijn om het publiek, waaronder cliënten van de desbetreffende dienstverlener en andere dienstverleners, te informeren. Het openbaar maken van opgelegde sancties draagt voorts bij aan de kenbaarheid van de activiteiten van een toezichthoudende autoriteit, op dienstverleners die onder de reikwijdte van de LWTF vallen en waardoor het publiek kennis kan nemen van het optreden van de toezichthouder en de gronden daarvoor. Als belangrijk neveneffect brengt publicatie met zich mee dat het voor dienstverleners duidelijk is dat de toezichthouder optreedt als er bepaalde regels worden overtreden en zij kennisnemen van de gedragingen die kunnen leiden tot handhaving en de invulling die de toezichthouder aan wettelijke normen geeft. Tot slot kan deze openbaarmaking preventief werken, aangezien hiervan een ontmoedigend effect kan uitgaan richting andere dienstverleners om overtredingen te begaan. Dit draagt bij aan de effectiviteit van de LWTF. In het toekennen van de bevoegdheid tot openbaarmaking van genoemde besluiten komt tot uitdrukking dat de belangen bij openbaarmaking in beginsel opwegen tegen het belang van de overtreder dat de overtreding niet bekend wordt. De afweging hiertoe wordt door de Toezichthoudende instantie gemaakt.

Met het nieuwe artikel 44b wordt door de beleidsverantwoordelijke minister, de minister president en de minister, belast met justitie, periodiek gezamenlijk een analyse van de nationale risico's van witwassen en financieren van terrorisme. Deze nationale risicobeoordeling kan onder meer worden gebruikt voor het verbeteren van de wet- en regelgeving die strekt tot de bestrijding van witwassen, het financieren van terrorisme en proliferatiefinanciering, waaronder de LWTF in het bijzonder, en het stellen van prioriteiten in dat kader. Daartoe worden alle relevante risico's op witwassen, financieren van terrorisme en proliferatiefinanciering voor Aruba in kaart gebracht en onderzocht. Ook worden in de nationale risicobeoordeling de sectoren geïdentificeerd die een kleiner, dan wel groter risico op witwassen, terrorismefinanciering of proliferatiefinanciering vertegenwoordigen. Het uitgangspunt is om periodiek, in beginsel een keer in de vijf jaar, een nationale risicobeoordeling uit te voeren. Een verkorte versie van het rapport van de nationale risicobeoordeling zal openbaar worden gemaakt. De resultaten van de nationale risicobeoordeling dienen tevens als hulpmiddel bij de naleving van de verplichtingen door de individuele dienstverleners. Van de dienstverleners mag dan ook verwacht worden dat zij de uitkomsten van de nationale risicobeoordeling in acht zullen nemen (zie artikel 46, eerste lid, van de LWTF, zoals gewijzigd in onderdeel PP van dit artikel I). In 2012 is een eerste nationale risicobeoordeling witwassen en terrorismefinanciering Aruba uitgevoerd. Een verkorte

versie van het rapport inzake de resultaten van deze analyse is gepubliceerd op de website van de Centrale Bank van Aruba.

Voorts wordt er ook een nieuw artikel 44c ingevoegd. Met dit artikel wordt een grondslag gecreëerd voor de reeds bestaande AML/CFT Stuurgroep Aruba (hierna: Stuurgroep). Deze Stuurgroep die wordt voorgezeten door de minister-president, richt zich primair op de coördinatie van het regeringsbeleid op het gebied van witwassen, terrorismefinanciering en de financiering van de proliferatie van massavernietigingswapens en vormt een schakel op hoog ambtelijk niveau tussen beleid en de uitvoering hiervan. De Stuurgroep wordt ten behoeve van haar werkzaamheden bijgestaan door een secretariaat.

Onderdeel PP vervangt de artikelen 45 en 46 door een viertal nieuwe artikelen. Het nieuwe eerste en tweede lid van artikel 45 voorzien in een verplichting voor dienstverleners die deel uitmaken van een groep om het op het niveau van de groep geldende beleid en de procedures en maatregelen op effectieve wijze toe te passen, voor zover die voldoen aan het bepaalde bij of krachtens de LWTF. Deze verplichting geldt ten aanzien van de eigen organisatie en, in overeenstemming met het gewijzigde derde lid, ten aanzien van de toepassing van het beleid en de procedures en maatregelen door haar bijkantoren, agenten of dochtermaatschappijen buiten Aruba. Op grond van het gewijzigde artikel 46 geldt de verplichting voor een dienstverlener om de risico's op witwassen, terrorismefinanciering en proliferatiefinanciering, die zijn verbonden aan de aard en omvang van de dienstverlener en de dienstverlening van de dienstverlener, vast te stellen, te analyseren en te beoordelen (derde lid). Dit is een eerste stap in de ontwikkeling van beleid, procedures en maatregelen ter beheersing van de risico's op witwassen, het financieren van terrorisme (eerste lid). Dit zijn reeds bestaande verplichtingen, welke worden aangevuld en aangescherpt met daarbij ook proliferatiefinanciering.

Van dienstverleners wordt verwacht dat zij periodiek hun organisatie doorlichten ten einde te beoordelen in welke gevallen en bij welke bedrijfsonderdelen er risico's op witwassen, terrorismefinanciering of proliferatiefinanciering bestaan. Deze risicobeoordeling dient de dienstverlener in staat te stellen haar beleid vorm te geven, ten einde de geïdentificeerde risico's adequaat te beheersen. Bij het uitvoeren van de risicobeoordeling dient de dienstverlener in ieder geval rekening te houden met de risicofactoren die genoemd worden in het nieuwe zesde lid van artikel 46a. Uit de beoordeling van de risico's moet duidelijk worden of de geïdentificeerde risico's adequaat kunnen worden ondervangen. Indien een dienstverlener over een onafhanke-

lijke compliancefunctie, bedoeld in artikel 47, tweede lid, van de LWTF, beschikt, ligt het voor de hand dat deze toetsing door de compliancefunctie wordt uitgevoerd.

Een dienstverlener dient op grond van het eerste lid beleid, procedures en maatregelen op te stellen om de in de risicobeoordeling geïdentificeerde risico's beheersbaar te maken. Daarmee dient de risicobeoordeling als basisinstrument om te voorkomen dat de dienstverlener wordt misbruikt voor witwassen, terrorismefinanciering of proliferatiefinanciering. Het beleid en de procedures en maatregelen dienen in de eerste plaats de door de dienstverlener zelf geïdentificeerde risico's te beperken en beheersen. Daarnaast dienen dienstverleners middels het vast te stellen beleid en de procedures en maatregelen ook de risico's die zijn geïdentificeerd in de nationale risicobeoordeling te adresseren. De intensiteit van de risicobeoordeling wordt afgestemd op de mate waarin de risico's voorzienbaar zijn, alsmede op de aard en omvang van de dienstverlener (vide tweede lid). Hiermee wordt de dienstverlener de ruimte geboden om maatregelen te nemen die in verhouding staan tot het type bedrijf dat wordt gevoerd. De identificatie en beoordeling van risico's moet periodiek plaatsvinden en de risicobeoordeling moet mitsdien actueel worden gehouden.

De onderwerpen waarop de procedures en maatregelen in ieder geval betrekking dienen te hebben (vide derde lid) zijn op de volgende punten aangescherpt en verduidelijkt:

- verduidelijkt is dat de toetsing van werknemers moet plaatsvinden zowel voorafgaand aan de indienstneming als periodiek gedurende het dienstverband;
- ten aanzien van het cliëntenonderzoek is toegevoegd dat de procedures en maatregelen ook specifiek moeten ingaan op de aanvullende maatregelen die moeten worden verricht in het kader van een verscherpt cliëntenonderzoek;
- toegevoegd is dat de procedures en maatregelen ook betrekking moeten hebben op de voorwaarden waaronder een cliënt gebruik kan maken van de zakelijke relatie voordat diens identiteit is geverifieerd (indien verificatie van de identiteit op grond van artikel 8, tweede lid, van de LWTF wordt uitgesteld);
- tot slot wordt verduidelijkt dat de periodieke evaluatie van de effectiviteit van de procedures en maatregelen op onafhankelijke wijze moet plaatsvinden. Hoe invulling wordt gegeven aan deze verplichting is in beginsel aan de dienstverlener zelf. Indien dit passend is ten opzichte van de aard en omvang van haar onderneming, moet worden voorzien in een onafhankelijke interne auditfunctie. Voor dienstverleners die op grond van een sectorale toezichtlandsverordening onder toezicht staan van de toezichthoudende autoriteit, heeft de toezichthouder in haar AML/CFT handboek die krachtens artikel 48 van de LWTF wordt uitgege-

ven, reeds bepaald dat deze periodieke evaluatie dient te worden verricht door *“a dedicated, independent and adequately resourced internal audit function”*. Voor de toepassing van deze landsverordening dient de auditfunctie de naleving van het bij of krachtens de LWTF bepaalde door de dienstverlener, alsmede de uitoefening van de compliancefunctie, op onafhankelijke wijze te controleren. Dit is ook verplicht gesteld in FATF-aanbeveling 18. Dat geldt in het bijzonder voor het controleren van de werking van de interne procedures en maatregelen. Indien de auditfunctie hierbij gebreken constateert, ligt het in de rede dat deze gemeld worden en dat de personen die belast zijn met de algehele leiding van de dienstverlener ervoor zorg dragen dat de noodzakelijke wijzigingen worden doorgevoerd in de procedures en maatregelen. De intensiteit van de invulling van de auditfunctie kan worden afgestemd op het risicoprofiel van de dienstverlener. Dienstverleners kunnen er ook voor kiezen om de auditfunctie door een externe partij te laten vervullen op basis van een uitbestedingsovereenkomst.

De personen die belast zijn met de algehele leiding van de dienstverlener dienen aan het beleid en de procedures en maatregelen hun goedkeuring te verlenen (vide vierde lid). Op gezette tijden, alsmede naar aanleiding van wijzigingen in bijvoorbeeld de dienstverlening van een dienstverlener (zie in dit verband bijvoorbeeld het nieuwe artikel 46a van de LWTF), zal door de dienstverlener moeten worden beoordeeld of haar risicobeoordeling nog actueel is. De bevindingen van de periodieke risicobeoordelingen moeten schriftelijk worden vastgelegd en leiden waar nodig tot bijstelling van het beleid en de procedures en maatregelen (vide zevende lid).

Onderdeel PP voegt voorts een nieuw artikel 46a in. Dit artikel bevat een zelfstandige verplichting voor dienstverleners om de risico's op witwassen, terrorismefinanciering en proliferatiefinanciering die samenhangen met nieuwe producten of diensten en zakelijke praktijken, waaronder nieuwe leveringskanalen, of nieuwe of ontwikkelende technologieën voorafgaand te beoordelen. Zij worden geacht adequate maatregelen te treffen om eventueel geïdentificeerde risico's te beperken en effectief te beheersen. Dienstverleners dienen derhalve de ontwikkelingen op de financiële markten en in de techniek te volgen en de impact van de ontwikkelingen op hun onderneming continu te beoordelen. De bevindingen van deze risicobeoordelingen moeten op grond van artikel 46a, zevende lid, van de LWTF schriftelijk worden vastgelegd en kunnen waar nodig tevens leiden tot bijstelling van het beleid en de procedures en maatregelen, bedoeld in artikel 46, eerste lid, van de LWTF.

Het nieuwe artikel 46b verplicht een financiële dienstverlener te voorzien in relevante opleidingen voor haar werknemers, zodat zij in staat zijn om een ongebruikelijke transactie te herkennen en om een cliëntenonderzoek goed en volledig uit te voeren. Cliëntenonderzoek bestaat uit het identificeren van de cliënt en het kunnen inschatten of een bepaalde cliënt een verhoogd risico vormt. Naast het cliëntenonderzoek is het melden van ongebruikelijke transacties aan de Financial Intelligence Unit Aruba een belangrijke verplichting van de LWTF. Indien een dienstverlener een transactie als ongebruikelijk aanmerkt dient de dienstverlener deze zo spoedig mogelijk te melden bij de FIU ingevolge de Regeling indicatoren ongebruikelijke transacties (AB 2012 no. 47). Volledigheidshalve wordt hier met de onderhavige wijziging toegevoegd dat deze opleidingen dienen te zijn afgestemd op de risico's, aard en omvang van de financiële dienstverlener. Hiermee wordt bewerkstelligd dat werknemers over voldoende kennis en vaardigheden beschikken om de vereisten van de LWTF te kunnen naleven, zoals deze van toepassing zijn op de financiële dienstverlener waarvoor zij werkzaam zijn.

Onderdeel QQ wijzigt artikel 47. Dit artikel legt dienstverleners de verplichting op om een *money laundering compliance officer* (hierna: MLCO te noemen) en een *money laundering reporting officer* (hierna: MLRO te noemen) aan te wijzen. Dit artikel wordt aldus aangepast dat een persoon die belast is met de algehele leiding van de dienstverlener moet worden aangewezen die belast is met de algehele verantwoordelijkheid voor de naleving van de wet- en regelgeving op het gebied van de voorkoming en bestrijding van witwassen, terrorismefinanciering en proliferatiefinanciering (vide eerste lid). Voor zover passend bij de aard en de omvang van de dienstverlener, moet een dienstverlener beschikken over ten minste een persoon die belast is met de onafhankelijke en effectieve compliancefunctie, de MLCO (tweede lid). Deze compliancefunctie is in ieder geval gericht op het controleren van de naleving van de wet- en regelgeving op het gebied van de voorkoming en bestrijding van witwassen, terrorismefinanciering en proliferatiefinanciering, alsmede de naleving van de interne procedures en maatregelen. De wijze waarop de compliancefunctie wordt ingericht, kan op de aard en omvang van de dienstverlener worden afgestemd. De compliancefunctie dient op onafhankelijke en effectieve wijze te worden uitgevoerd. In beginsel betekent dit dat de personen die betrokken zijn bij de uitoefening van de compliancefunctie, niet tevens betrokken zijn bij de activiteiten waarop zij toezicht houden. Echter, bij kleinere dienstverleners kan het praktisch gezien bezwarend zijn om de onafhankelijkheid van de compliancefunctie op deze wijze vorm te geven. Op financiële dienstverleners en trustkantoren die op grond van de sectorale toezichtverordeningen onder toezicht van de toezichthouder staan, zal deze bepaling hoe dan ook in

haar volle omvang van toepassing zijn. Dit geldt in ieder geval ook voor grotere niet-financiële dienstverleners. Ook is het mogelijk dat een dienstverlener ervoor kiest de compliancefunctie (geheel of gedeeltelijk) uit te besteden. Dienstverleners zullen te allen tijde aan de toezichthouder moeten kunnen onderbouwen dat de invulling van de compliancefunctie passend is, gelet op de aard en de omvang van de dienstverlener.

De vereisten ten aanzien van de inhoud van de werkzaamheden van de MLRO blijven onveranderd (derde lid). In het vierde lid is opgenomen dat de MLCO en de MLRO hun werkzaamheden dienen te verrichten vanuit Aruba. Vanuit toezicht perspectief is het van belang dat zowel de MLRO als de MLCO in Aruba werkzaam zijn. Gebleken is dat onvoldoende aandacht aan de Arubaanse activiteiten wordt gegeven als er niet een lokaal aan de Arubaanse activiteiten gealloceerde compliance officer is. Voor de MLRO functie was dit overigens al een wettelijk vereiste.

Het vijfde lid is gewijzigd om duidelijk te maken dat de aanwijzing van de personen, bedoeld in het eerste tot en met het derde lid van het onderhavige artikel, moet worden gemeld aan de Financial Intelligence Unit Aruba en de Toezichthoudende instanties.

Onderdeel RR wijzigt het derde lid van artikel 48. Dit lid regelt de bevoegdheid van de toezichthouder om aan individuele dienstverleners een aanwijzing te geven om ten aanzien van met name aan te geven onderwerpen een bepaalde gedragslijn te volgen, die gericht is op het adresseren van tekortkomingen ten aanzien van de naleving van bij of krachtens de LWTF gestelde voorschriften. Hieraan wordt toegevoegd dat de toezichthoudende instantie tevens een aanwijzing kan geven om te voldoen aan door de toezichthouder te formuleren maatregelen in verband met zakelijke relaties en transacties met natuurlijke personen, rechtspersonen, trusts of andere juridische constructies die afkomstig zijn uit landen of jurisdicties die niet of onvoldoende voldoen aan de internationaal gangbare normen op het gebied van de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering.

Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de *public statements* die door de FATF worden gepubliceerd en de maatregelen die de toezichthouder in dit kader vereist van dienstverleners. De opvolging van een aanwijzing is verplicht. De FATF publiceert twee lijsten waarop jurisdicties staan met strategische tekortkomingen in hun nationale regimes ter voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. De eerste lijst is de zogeheten '*public statement*' en bevat jurisdicties die geen commitment tonen of onvoldoende voortgang hebben laten zien bij het aanpakken van hun strategische tekortkomingen en die een bedreiging kunnen vormen voor het internationale financiële systeem. De tweede lijst die de FATF publiceert is de '*Im-*

proving global AML/CFT compliance'. Deze lijst bevat landen die strategische tekortkomingen hebben in hun nationale regimes ter voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering, maar die gecommitteerd zijn om deze tekortkomingen aan te pakken.

Onderdeel SS bevat een technische wijziging van het eerste lid van artikel 50 die samenhangt met de wijziging van artikel 6, tweede lid (vide onderdeel G) en een wijziging in het derde en vijfde lid die verband houdt met onderdeel C.

Onderdeel TT wijzigt het eerste lid van artikel 51. Artikel 51 voorziet in een verplichting voor dienstverleners om jaarlijks een bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, vast te stellen bedrag aan de Bank te betalen als tegemoetkoming voor de door haar gemaakte kosten ter uitvoering van de bij of krachtens de LWTF gestelde voorschriften, in het bijzonder die welke het toezicht betreffen. De onderhavige wijziging bewerkstelligt dat de uitzondering die in artikel 51, eerste lid, wordt gemaakt voor dienstverleners die op grond van een sectorale toezichtverordening onder toezicht van de toezichthouder staan, komt te vervallen. Hoewel deze dienstverleners ingevolge de op hen van toepassing zijnde sectorale toezichtverordeningen, die mede betrekking hebben op integriteitsnormen, reeds verplicht zijn tot de betaling van een vast bedrag aan de toezichthouder, is het wenselijk dat de kosten die samenhangen met de uitvoering van de LWTF ook bij deze dienstverleners (separaat) in rekening kunnen worden gebracht.

Onderdeel UU bevat een technische wijziging van artikel 53 die samenhangt met de wijziging van artikel 6, tweede lid, van de LWTF (vide onderdeel F).

Onderdeel VV schrapt de algemene delegatiebepaling van artikel 54.

Onderdeel WW brengt enkele technische wijzigingen aan in de artikelen 55a, eerste lid en 55b, eerste lid.

Onderdeel XX bevat een technische wijziging van artikel 56.

Artikel II

Aangezien de proliferatie van kern-, chemische en biologische wapens en de financiering ervan een bedreiging vormen voor de wereldvrede, houdt de FATF zich ook bezig om de financiering van proliferatie van massavernietigingswapens te bestrijden. De bestrijding van proliferatiefinanciering kan slechts succesvol zijn indien die

bestrijding internationaal wordt aangepakt. In dat kader is na de bepaling van artikel 2:55 (terrorismedinanciering) van het Wetboek van Strafrecht een nieuw delictomschrijving ingevoegd voor proliferatiedinanciering (zie onderdeel A). Hierbij is aansluiting gezocht bij het FATF-rapport van de FATF *Combating proliferation financing: a status report on policy development and consultation*. De dinanciering van de proliferatie van massavernietigingswapens (proliferatiedinanciering) wordt dan ook beschouwd als een ernstig strafbaar feit, waarbij het regime van terrorismedinanciering wordt gevolgd. Dit is om een effectieve voorkoming en bestrijding van de dinanciering van massavernietigingswapens (nucleair, chemisch en biologisch) tegen te gaan. Het gebruik van het financiële stelsel voor de dinanciering voor de proliferatie van massavernietigingswapens dient, net als bij terrorismedinanciering, voorkomen te worden. Dit is om de integriteit, stabiliteit en reputatie van het financiële stelsel te waarborgen.

In het kader van de voorgestelde strafbaarstelling van proliferatiedinanciering in artikel 2:55a, wordt met onderdeel B daartoe strekkende bepalingen ingevoegd in de artikelen 1:4, onderdeel n, 1:204 en 2:56 van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel III

Het onderhavige artikel strekt ertoe om de Sanctieverordening (AB 2007 no. 24) zodanig te wijzigen dat een volledige en effectieve uitvoering van internationale sanctieregimes mogelijk is. Onderdeel A betreft slechts een tekstuele correctie. In onderdeel B wordt in artikel 2a van de Sanctieverordening 2006 de expliciete vermelding van 'dan wel de bestrijding van terrorisme' opgenomen. Met de Landsverordening van 21 oktober 2013 (AB 2013 no. 77) houdende wijziging van de Sanctieverordening 2006 (AB 2007 no. 24) (uitbreiding mogelijkheid toepassing sanctiebesluiten en verbetering aanwijzing toezichthouders) - is met de introductie van artikel 2a van de Sanctieverordening 2006 - mogelijk gemaakt dat ook sancties van de Europese Unie (EU-sancties) die zijn vastgesteld in het kader van het gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid van de Europese Unie en die voorts gericht zijn op de handhaving of herstel van de internationale vrede en veiligheid, in Aruba kunnen worden geïmplementeerd. In het kader van de bestrijding van terrorisme en terrorismedinanciering heeft Aruba met het Sanctiebesluit bestrijding terrorisme en terrorismedinanciering (AB 2010 no. 27) enkele VN-resoluties geïmplementeerd. Het is van groot belang dat aandacht wordt besteed aan de geldstromen die omgaan in de Arubaanse financiële sector. Dit geldt ook voor de naleving van de aanbeveling van de FATF op het gebied van de bestrijding van de dinanciering van terrorisme door dienstverleners.

Door een additionele grondslag in artikel 2a van de Sanctieverordening 2006 op te nemen, kan ook bijvoorbeeld de EU-verordening over beperkende financiële maatregelen in het kader van het internationale terrorisme worden geïmplementeerd. Op grond van het tweede lid van artikel 2 van het Sanctiebesluit bestrijding terrorisme en terrorismefinanciering (AB 2010 no. 27) is de minister van Justitie belast met het vaststellen van een (nationale) lijst. Deze maatregel vloeit voort uit de internationale verplichting gesteld in Resolutie 1373 (2001) van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties. Thans is die voornoemde Verordening (EG) ingevolge een ministeriële beschikking van 20 november 2013 van de minister van Justitie en Onderwijs als 'nationale lijst' aangewezen. De intentie is om deze Verordening na wijziging van de Sanctieverordening 2006 in het Sanctiebesluit bestrijding terrorisme en terrorismefinanciering te verankeren en gelijktijdig voor wat betreft de nationale lijst, aan te sluiten bij de 'Nederlandse nationale terrorismelijst'. In Nederland houdt de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) deze lijst bij. Op de nationale sanctielijst terrorisme staan personen en organisaties die zijn betrokken bij terroristische activiteiten. Toepassing van de Nederlandse nationale terrorismelijst, is een bevrozingsmaatregel die territoriaal beperkt is, en wordt buiten het grondgebied van Nederland alleen toegepast op Nederlanders en Nederlandse rechtspersonen. Terrorismen en de financiering hiervan heeft een wereldwijde toepassing. Voor een effectieve aanpak hiervan is een brede benadering benodigd waarbij verschillende maatregelen worden geïmplementeerd. Voorts wordt in het kader van de eenheid van het buitenlands beleid van het Koninkrijk een zoveel mogelijk uniform toepassing van zowel VN-sancties en EU-sancties toegepast.

Onderdeel C betreft een verduidelijking van de reikwijdte van maatregelen die kunnen worden getroffen. In de praktijk is gebleken dat sanctiemaatregelen met betrekking tot het goederenverkeer niet op grond van de Sanctieverordening 2006 kunnen worden geïmplementeerd. Een dergelijke implementatie kan wel op grond van de Landsverordening in- en uitvoer (AB 1989 no. GT 102) geschieden. Dit betekent dat bijvoorbeeld sancties van de Europese Unie (EU-sancties) die betrekking hebben op het goederenverkeer (bijv. sanctiegoederen) niet in Aruba kunnen worden geïmplementeerd. Naast extra wetgevingswerk brengt dit voorts een versnippering van de wetgeving op het gebied van (internationale) sancties met zich mee. De huidige opsomming van de in artikel 3 genoemde maatregelen die in het kader van een sanctieregime getroffen kunnen worden, schieten dan ook enigszins tekort met betrekking tot de toelating van vreemdelingen. Bij de implementatie van EU-sancties kan naast de implementatie van financiële sancties tegen specifieke personen ook maatregelen worden getroffen die mede gericht zijn tot deze individuen waartegen een reisverbod

(*travel ban*) is vastgesteld. Door een verruiming van de toepassings sfeer van artikel 3 van de Sanctieverordening 2006 kan aan alle maatregelen die op grond van internationale sancties getroffen moeten worden, uitvoering worden gegeven. Om ook de implementatie van thans nog niet voorziene sanctiemaatregelen mogelijk te maken, is ervoor gekozen om de opsomming in artikel 3 van de Sanctieverordening 2006 van haar limitatieve karakter te ontdoen. Dit brengt voorts met zich mee dat internationale verplichte sanctieregimes zoveel mogelijk gebundeld kunnen worden geïmplementeerd.

Onderdeel D corrigeert een misslag.

Artikel IV

De Landsverordening meldplicht in- en uitvoer contant geld (AB 2000 no. 27) is op 1 april 2003 in werking getreden (vide AB 2003 no. 15). Deze landsverordening regelt de meldplicht van de invoer en uitvoer van contant geld, en is van toepassing voor alle personen die contant geld ter waarde van meer dan Afl. 20.000,- (US\$ 11.000,-) in- of uitvoeren. De meldplicht heeft zowel betrekking op het fysieke transport van geld als de verzending per post. De Landsverordening meldplicht in- en uitvoer contant geld heeft destijds daarmee de Speciale Aanbeveling IX '*Special Recommendation IX*' van de FATF uitgevoerd. Deze Speciale Aanbeveling IX was opgesteld om te voorkomen dat criminelen de opbrengst van hun criminele activiteiten door middel van fysiek grensoverschrijdend verkeer van valuta en instrumenten aan toonder konden witwassen. Inmiddels is deze speciale aanbeveling van de FATF herzien in 2012 en opgenomen in FATF-aanbeveling 32.⁸

FATF-aanbeveling 32

FATF-aanbeveling 32 schrijft voor dat landen maatregelen dienen te treffen om het fysieke grensoverschrijdende verkeer van valuta en verhandelbare instrumenten aan toonder op te sporen, door middel van melding in de vorm van een aangiftesysteem. Verder dienen landen ervoor te zorgen dat bevoegde autoriteiten de wettelijke bevoegdheid hebben om geld of verhandelbare instrumenten aan toonder tegen of vast te houden bij verdenking van een verband met de financiering van terrorisme, witwassen of aanverwante strafbare feiten, of ten aanzien waarvan valse aangifte of melding is gedaan. Voorts dienen landen ervoor te zorgen dat doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties beschikbaar zijn om het hoofd te bieden aan personen die valse verklaringen afleggen of valse gegevens verstrekken. In gevallen waar-

---

⁸ Recommendation 32: Cash Couriers.

in de valuta en verhandelbare instrumenten aan toonder verband houden met terrorismefinanciering, witwassen of onderliggende strafbare feiten, dienen de landen ook maatregelen te nemen met het oog op de confiscatie van die valuta of verhandelbare instrumenten met inbegrip van wettelijke maatregelen in overeenstemming met FATF-aanbeveling 4.⁹

Goud, edele metalen en edelstenen

De onderhavige wijzigingen beogen ook om andere zaken waaronder goud, edele metalen en edelstenen, niet zijnde contant geld, onder de strekking van deze landsverordening te laten vallen. Door de hoge liquiditeit van goud, edele metalen en edelstenen en het daarbij verplaatsen van crimineel vermogen, stelt de *Interpretive note* bij aanbeveling 32 dat ook goud, edele metalen en edelstenen (bijvoorbeeld sieraden) en andere zaken, niet zijnde contant geld, ook aangewend kunnen worden voor het witwassen van geld of financiering van terrorisme, onder de werking van de meldingsplicht gaan vallen.

Gelet hierop is besloten om de voornoemde landsverordening te herzien ten behoeve van een effectieve aanpak ter preventie en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering en daarbij op alle onderdelen zoveel mogelijk aan te sluiten bij aanbeveling 32 van de FATF en enkele andere relevante aanbevelingen van de MER. Er wordt voor gekozen om ook goud¹⁰, edele metalen en edelstenen onder de meldplicht te brengen. Daarbij is het ook mogelijk om bijvoorbeeld andere goederen met een hoge waarde in het economische verkeer te doen opnemen, zoals kunstvoorwerpen, postzegelverzamelingen, waardevolle antiquiteiten of zeldzame objecten. Dit soort voorwerpen kunnen immers gebruikt worden om (crimineel) vermogen te verplaatsen en vertegenwoordigen een hoge waarde. De bestrijding van witwassen en financieren van terrorisme is een dynamisch proces. Criminelen bedenken steeds nieuwe manieren om te proberen hun met het plegen van misdaad behaalde winsten te integreren in de economie. Dit noodzaakt tot periodieke aanvulling en aanpassing van wetgeving.

In artikel I, onderdeel A, worden de artikelen 1 en 2 opnieuw worden vastgesteld. Voorgesteld wordt om een nieuwe, alomvattende definitie van het begrip “liquide middelen” op te nemen waarbij met het oog op de toepassing van FATF-aanbeveling

---

⁹ Recommendation 4: Confiscation and provisional measures.

¹⁰ Met het Landsbesluit houdende algemene maatregelen, van 22 april 2020 (AB 2020 no. 60) ter uitvoering van artikel 4 van Landsverordening in- en uitvoer (AB 1989 no. GT102) (*Landsbesluit verbod in- en uitvoer goud Venezuela*) is de invoer in Aruba en de uitvoer vanuit Aruba van illegaal gewonnen goud of van dit goud vervaardigde voorwerpen uit Venezuela verboden gesteld.

32, ervoor gekozen is om goud, edele metalen, edelstenen en andere bij ministeriële regeling aangewezen goederen opgenomen worden onder de meldplicht, die ook aangewend kunnen worden voor witwassen of de financiering van terrorisme. Voorgesteld wordt voorts om een nadere definitie van "goud", "edele metalen", en "edelstenen" toe te voegen. Bij de omschrijving van het begrip "liquide middelen" zij opgemerkt dat dit voorziet in een grondslag om voortaan ook bij ministeriële regeling aangewezen goederen opgenomen kunnen worden onder de meldplicht en die ook aangewend kunnen worden voor witwassen of de financiering van terrorisme. Voorts worden de benodigde wijzigingen met betrekking tot de benaming van het meldpunt ongebruikelijke transacties vervangen door die van de Financial Intelligence Unit Aruba.

De uitbreiding van het begrip "liquide middelen" dient logischerwijze haar doorwerking te krijgen in artikel 2 e.v. (vide artikel IV, onderdelen C en D). Daarnaast wordt met het nieuwe artikel 2 ook een meldplicht geïntroduceerd voor transito passagiers.¹¹ Het voorgestelde derde lid van artikel 2 betreft de mogelijkheid om bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, het grensbedrag te wijzigen. Met het vierde lid kan het formulier voor de melding van liquide middelen bij ministeriële regeling tot stand worden gebracht. Het aangifteformulier kan daarbij gezien het internationale karakter van de lucht- en zeehaven(s) van Aruba naast het Nederlands ook in het Engels en Spaans worden opgesteld.

Onderdeel B betreft de benodigde wijzigingen met betrekking tot de wijziging van de naam van het meldpunt ongebruikelijke transacties in die van de Financial Intelligence Unit Aruba (FIU).

Onderdeel E regelt de introductie van een nieuw artikel 12. In het eerste lid van artikel 12 verkrijgt de douane de bevoegdheid om informatie uit te wisselen die is verzameld om deze met internationale douaneautoriteiten te delen ter voorkoming en bestrijding van witwassen, terrorismefinanciering en proliferatiefinanciering. Het Verdrag tot oprichting van de Caribische Douaneorganisatie en inzake wederzijdse administratieve bijstand in douanezaken, voorziet voorts gegevensuitwisseling en andere vormen van administratieve bijstand in douanezaken tussen douaneautoriteiten onderling. Voorts wordt met onderdeel E ook aanbeveling 33 van de FATF geïmplementeerd.¹² Deze aanbeveling wordt in het tweede lid van artikel 12 opgenomen. In

---

¹¹ MER 343. Concerning the scope of the declaration requirements, Aruba should thus rapidly remedy its main deficiencies and extend its declaration system beyond currencies and include all bearer negotiable instruments as well as other means of payment, e.g. high value coinage. It should also consider extending the system to import of cash with the sole purpose of transit through Aruba.

¹² Recommendation 33: Statistics.

het derde lid verkrijgt de douane de bevoegdheid om jaarlijks statistieken te vervaardigen over de toepassing van de onderhavige landsverordening. In die statistieken kunnen alle meldingen en processen-verbaal die zijn doorgezonden aan de FIU worden opgenomen maar ook bijvoorbeeld van valse meldingen.

Met onderdeel F wordt de citeertitel van de Landsverordening meldplicht in- en uitvoer contant geld (AB 2000 no. 27) gewijzigd in: Landsverordening meldplicht grensoverschrijdende transporten liquide middelen om zo de nieuwe inhoud en strekking van die landsverordening aan te duiden.

Met onderdeel G wordt tenslotte bewerkstelligd dat het Landsbesluit van 24 juni 2010 no. 1, houdende uitbreiding van de meldplicht bij de in- en uitvoer van contant geld naar aan toonder betaalbare papieren (special recommendation IX van de Financial Action Task Force) (AB 2010 no. 28) wordt omgezet en van kracht blijft als een ministeriële regeling, ter uitvoering van artikel 1, ten 2°, van de Landsverordening meldplicht grensoverschrijdende transporten liquide middelen vanaf het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 1 (vide onderdeel A).

Artikel V

In onderdeel A worden de definities van 'witwassen', 'terrorismefinanciering' en 'proliferatiefinanciering' in de Landsverordening vrije zones 2000 (AB 2000 no. 28) opgenomen, overeenkomstig die van de LWTF. In onderdeel B wordt artikel 5, derde lid, onderdeel a, ten 1°, zodanig aangepast dat mocht een bestuurder van een vennootschap of beleidsbepaler van die vennootschap onherroepelijk veroordeeld zijn tot het delict terrorismefinanciering of proliferatiefinanciering, er dan een verplichte beëindiging geldt van toelating van die vennootschap tot de vrije zone.

Artikel VI

Dit artikel bevat enkele wijzigingen van de LTK. Onderdeel A voegt ten eerste een nieuw vierde lid toe aan artikel 6 om te bewerkstelligen dat geen vergunning als kredietinstelling of elektronisch geldinstelling kan worden verleend aan een shellbank. Dergelijke instellingen brengen vanwege hun doelstellingen onaanvaardbare risico's met zich mee. Zij bieden dienstverlening aan in een land, zonder dat zij daar over een fysieke vestiging beschikken. Met de term fysieke aanwezigheid wordt bedoeld op de aanwezigheid van het bestuur en management (*mind and management*): personen die substantiële invloed (kunnen) uitoefenen op het beleid of de besluitvorming gericht op de (lange termijn) strategie van de instelling. Activiteiten van dergelijke instellingen zijn voor de toezichthouder en andere overheidsinstanties moeilijk te

controleren. Hoewel de Centrale Bank van Aruba in artikel 3.1(h) van haar beleidsregel met betrekking tot vergunning- en toelatingsvereisten voor kredietinstelling die actief zijn in of vanuit Aruba (*Policy rule banking licence requirements and admission requirements for credit institutions operating in or from Aruba*) reeds heeft vastgelegd dat geen vergunning aan een shellbank wordt verleend, wordt wenselijk geacht om dit op het niveau van de landsverordening te verankeren. Met de term groep wordt een multinationale groepsentiteit bedoeld. Met de term fysieke aanwezigheid wordt bedoeld wanneer bijvoorbeeld een buitenlandse bank in Aruba door middel van een bijkantoor bankdiensten aanbiedt.

De onderdelen B, D en E betreffen technische wijzigingen die reeds beoogd waren met de herziening van de sectorale toezichtwetgeving (vide AB 2012 no. 55).

Onderdeel C voegt een nieuw artikel 19b in met daarin een verbod voor kredietinstellingen of elektronisch geldinstellingen om anonieme rekeningen of rekeningen met een fictieve tenaamstelling te openen of aan te houden. Hoewel het openen of aanhouden van een anonieme rekening reeds niet mogelijk is omdat in een dergelijke situatie niet in overeenstemming is met de LWTF, meer in het bijzonder de verplichting om een cliëntenonderzoek te verrichten, is het wenselijk om een expliciet verbod op te nemen. Dit is in overeenstemming met de FATF-aanbevelingen. In dit kader is het ook relevant te wijzen op artikel 11 van de Richtlijn Integere Bedrijfsvoering van de Centrale Bank van Aruba. Dit artikel staat een kredietinstelling toe restrictief gebruik te maken van afgeschermdere rekeningen, omdat het in een aantal beperkte gevallen met het oog op het beschermen van de privacy en veiligheid van cliënten en het voorkomen van vormen van gebruik van voorwetenschap, nuttig kan zijn de identiteit van een cliënt intern af te schermen. De cliënt is in dat geval wel bekend bij de instelling, alleen is het niet voor alle medewerkers duidelijk om wie het gaat. Hier is dan ook geen sprake van een anonieme rekening.

Onderdeel F bevat de technische wijzigingen van de artikelen 35a en 53 die samenhangen met de introductie van het nieuwe artikel 19b (vide onderdeel C van dit artikel VI).

Artikel VII

Onderdeel A bevat een wijziging van artikel 1 van de LTE. In ten 2° wordt een definitie van het begrip “aanbieder van bewaarportemonnees” opgenomen. Met deze begripsbepaling wordt aangesloten bij de definitie waarbij verwezen wordt naar de LWTF (zie artikel I, onderdeel A). In ten 3° wordt een nieuw tweede lid opgenomen

om bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, nadere regels te kunnen stellen voor de registratie van de aanbieders van bewaarportemonnees. De opkomst van technologische diensten die als een alternatieve financiële systemen worden gebruikt, brengt met zich mee dat voorzien dient te worden in een registratieplicht. Deze registratieplicht gaat dan ook gelden voor een ieder die beroeps- of bedrijfsmatig in of vanuit Aruba diensten voor het wisselen van virtuele valuta aanbiedt. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, zullen dan ook bepaalde gegevens over de aanbieders worden verlangd.

Onderdeel B bevat een wijziging van artikel 11. In ten 1° en ten 3° wordt een tekstuele verbetering aangebracht en in ten 2° wordt een wijziging aangebracht die samenhangt met de wijziging van artikel 47 van de LWTF. De onderdelen C, D en E brengen tenslotte enkele wijzigingen van wetstechnische aard aan in de LTE.

Artikel VIII

Dit artikel betreft een wijziging in de Aanbestedingsverordening (AB 2019 no. 39) die verband houdt met de artikelen 25 en 26 van de Comptabiliteitsverordening 1989 (AB 1989 no. 72) die niet van toepassing zijn ten aanzien van de toewijzing van werken, leveringen en diensten ten behoeve van de Financial Intelligence Unit Aruba. Hiertoe wordt de benaming van het meldpunt ongebruikelijke transacties aangepast in die van de Financial Intelligence Unit Aruba.

Artikel IX tot en met XII

Deze artikelen bevatten een overgangsregeling in verband met de wijzigingen van de LWTF. Het is van belang om te voorzien in een overgangsregime om de dienstverleners die reeds onder de werking van de LWTF vallen ("bestaande dienstverleners") in staat stellen om aan de nieuwe en gewijzigde verplichtingen van de LWTF te voldoen. Dit geldt ook voor de twee nieuwe groepen niet-financiële dienstverleners, die diensten verrichten in verband met virtuele valuta en die onder de werking van de LWTF worden gebracht ("nieuwe dienstverleners"). Volledigheidshalve zij erop gewezen dat ten aanzien van nieuwe cliënten, dat wil zeggen cliënten met wie een zakelijke relatie wordt aangegaan of voor wie een transactie wordt verricht na het tijdstip van inwerkingtreding van deze landsverordening, er geen overgangsregeling geldt. Met betrekking tot deze cliënten zal dus vanaf het tijdstip van inwerkingtreding van deze landsverordening voorafgaand aan het aangaan van de zakelijke relatie of het uitvoeren van een transactie een cliëntenonderzoek moeten worden verricht.

Artikel IX bevat enkele begrippen met de daarbij behorende definities die noodzakelijk zijn voor een goed begrip van de overgangsbepalingen.

Artikel X bevat een overgangsregeling voor “nieuwe dienstverleners” met het oog op het voldoen aan de bepalingen van de LWTF inzake het cliëntenonderzoek. Het uitgangspunt is dat nieuwe dienstverleners binnen twaalf maanden na het tijdstip van inwerkingtreding van deze landsverordening aan de voorschriften moeten kunnen voldoen. Dit wordt een alleszins redelijke termijn geacht voor het afronden van de cliëntenonderzoeken met betrekking tot bestaande cliënten. Met het oog op het vorenstaande bepaalt het tweede lid dat nieuwe dienstverleners binnen drie maanden na het tijdstip van inwerkingtreding van deze landsverordening een beleidsplan met bijbehorende procedures dienen vast te stellen. Het beleidsplan behoort aan te geven op welke wijze de risicobeoordeling van het cliëntenbestand zal worden uitgevoerd. Uitvoering van deze risicobeoordeling leidt ertoe dat de dienstverlener een betrouwbaar beeld krijgt van de mate waarin dienstverlening aan cliënten of categorieën van cliënten een risico voor witwassen en terrorismefinanciering met zich brengt. Het derde lid bepaalt dat deze risicobeoordeling vervolgens binnen zes maanden na het tijdstip van inwerkingtreding van deze landsverordening zijn beslag zal moeten krijgen, dus drie maanden na afloop van de uiterlijke termijn voor het vaststellen van het beleidsplan en de bijbehorende procedures. Aan de hand van de resultaten van de risicobeoordeling zal de dienstverlener zijn cliëntenbestand kunnen verdelen in cliënten en categorieën van cliënten, waarvoor een hoog, gemiddeld of laag risico geldt, en het cliëntenonderzoek zoals vereist door de LWTF hierop kunnen afstemmen. Daarbij geldt dat ten aanzien van cliënten met een verhoogd risico het cliëntenonderzoek binnen een relatief korte termijn moet worden verricht, te weten binnen acht maanden na inwerkingtreding van deze landsverordening, dus twee maanden na het verlopen van de uiterlijke termijn voor het uitvoeren van de risicobeoordeling. Zodoende kan de dienstverlener zich een oordeel vormen over de wenselijkheid van voortzetting van de zakelijke relatie met een dergelijke cliënt, en zo nodig de noodzakelijke maatregelen treffen om aan de voorschriften van de LWTF te voldoen. Dit wordt geregeld in het vierde lid. Voor de andere cliënten, namelijk die welke een gemiddeld risico respectievelijk een laag risico opleveren, bepalen het vijfde en zesde lid dat een langere termijn in acht kan worden genomen. Voor cliënten met een gemiddeld risico geldt een termijn van tien maanden na het tijdstip van inwerkingtreding van deze landsverordening en voor cliënten met een laag risico geldt een termijn van twaalf maanden na het tijdstip van inwerkingtreding van deze landsverordening.

Artikel X bevat een vergelijkbare regeling voor “bestaande dienstverleners” voor het opstellen van een analyse van de wijzigingen van de LWTF en de consequenties voor de door hen reeds uitgevoerde cliëntenonderzoeken, alsmede een beleidsplan en bijbehorende procedures om de verrichte cliëntenonderzoeken te completeren. De termijnen voor het opstellen van de analyse en completeren van de cliëntenonderzoeken zijn korter dan de termijnen die gelden voor nieuwe dienstverleners op grond van artikel X. Bestaande dienstverleners zullen binnen drie maanden na het tijdstip van inwerkingtreding van deze landsverordening aan de voorschriften moeten voldoen.

Artikel XI biedt “bestaande respectievelijk nieuwe dienstverleners” een naar het oordeel van de regering redelijke periode van drie en vier maanden om te voldoen aan de gewijzigde artikelen 45, 46 en 47 van de LWTF. Deze bepalingen hebben betrekking op de toepassing van groepsbeleid, -procedures en -maatregelen, het beschikken over beleid, procedures en maatregelen ter voorkoming en bestrijding van witwassen, terrorismefinanciering of proliferatiefinanciering en het aanwijzen van de MLCO, de MLRO en een persoon die belast is met de algehele leiding van de dienstverlener die belast is met de algehele verantwoordelijkheid voor de naleving van de wet- en regelgeving op het gebied van de voorkoming en bestrijding van witwassen, terrorismefinanciering of proliferatiefinanciering. Hoewel het gewijzigde artikel 46, eerste lid, van de LWTF vereist dat het beleid, procedures en maatregelen mede gericht moeten zijn op het beperken en effectief beheersen van de risico's die zijn geïdentificeerd in de meest recente versie van de nationale risicobeoordeling, bedoeld in artikel 44b van de LWTF, wordt het niet nodig geacht dat dienstverleners de in de Nationale risicoanalyse witwassen en terrorismefinanciering Aruba 2012 geïdentificeerde risico's betrekken. Wel zullen zij na publicatie van de resultaten van de eerstvolgende nationale risicobeoordeling hun beleid, procedures en maatregelen – zo nodig – moeten bijstellen om de daarin geïdentificeerde risico's op adequate wijze te adresseren.

Ter verzekering van de nakoming door de bestaande en nieuwe dienstverleners van de op hen rustende verplichtingen, verklaart artikel XI de artikelen 37 tot en met 44a en 48, derde lid, van de LWTF van overeenkomstige toepassing. Dit betekent dat de toezichthouder ingeval van niet-naleving van de verplichtingen binnen de in deze overgangsregeling opgenomen termijnen kan besluiten om een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete op te leggen of een aanwijzing te geven. Een dergelijk besluit kan de toezichthouder op grond van artikel 44a van de LWTF tevens openbaar maken. De FATF-aanbevelingen verplichten landen immers om te voorzien in doel-

treffende maatregelen en afschrikkende bestuurlijke sancties indien wetgeving niet wordt nageleefd.

Artikel XIII

Dit artikel regelt tenslotte de inwerkingtreding van de onderhavige landsverordening. Voor wat betreft de artikelen I, II, IV, V, VI en X tot en met XIII treden deze inwerking op een bij landsbesluit te bepalen tijdstip. De aanpassingen met betrekking tot de Sanctieverordening 2006 (vide artikel III) wordt als tijdstip van inwerkingtreding, de dag na die van plaatsing in het Afkondigingsblad van Aruba voorgesteld.

De benodigde technische wijzigingen van artikel VI, onderdelen B, D en E kunnen terugwerken tot en met 1 januari 2013. Met het Landsbesluit van 20 december 2012 no. 1, (AB 2012 no. 61) houdende de inwerkingtreding van de Landsverordening houdende wijziging van een aantal landsverordeningen in verband met de invoering van de Landsverordening voorkoming en bestrijding witwassen en terrorismefinanciering (AB 2011 no. 28) en ter verbetering in dit kader van het Arubaanse systeem voor de voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering (herziening sectorale toezichtwetgeving) (AB 2012 no. 55) is de herziening van de sectorale toezichtwetgeving op 1 januari 2013 in werking getreden. Met de voorgestelde terugwerkende kracht wordt niet de rechtszekerheid van de justitiabele aangetast.

De technische wijzigingen opgenomen in artikel VII, onderdelen, B, C, D en E kunnen terugwerken tot en met 1 januari 2017. Door middel van het Landsbesluit van 9 december 2016 no. 1 (AB 2016 no. 62), houdende de inwerkingtreding van de Landsverordening toezicht effectenverkeer (AB 2016 no. 53) is deze laatstgenoemde landsverordening op 1 januari 2017 in werking getreden.

De in artikel VIII voorgestelde wijziging kan pas in werking treden op het tijdstip dat Aanbestedingsverordening (AB 2019 no. 39) in werking treedt.

De minister van Financiën, Economische Zaken
en Cultuur,

De minister van Algemene Zaken, Integriteit,

Overheidszorg, Innovatie en Energie,

De minister van Justitie, Veiligheid
en Integratie,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'D. Ber', written in a cursive style.